

გამოცემა ზაქარია გრიჭუროვის წიგნის მალაზიისა.

ათას ერთი ლაგა

თბილისი

სტამბა მ. შარაძისა და ამბაგოძისა ნ. ქუჩა № 21.

895

ათას ერთი ლაგა

ურმათა საკითხავი

აწიბ ყელი ზღაბაწი

სურათებით.

თარგმანა

ძოსე ჯანაშვილისა.

1259

ტფილისი

სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა ნიკ. ქუჩა № 21.
Типография М. Шарадзе, и К° Ник. улица, № 21

1895

Дозволено' цензурою. Тифлисъ, 28-го Юля 1895 г.

ალადინის ამბავი

ანუ

სასწაულთ-მომქმედი ლამპარი *).

ჩინეთის სახელმწიფოს სატახტო ქალაქში, რომელიც ფრიად მდიდარი და ვრცელი იყო, სცხოვრობდა მკერვალი მუსტაფა. ეს მკერვალი ძალიან ლარიბი კაცი იყო და თავის შრომით ძლივს არჩენდა თავის თავსა, ცოლსა და ერთად ერთს შვილს, რომელიც ღმერთმა მიანიჭა მას.

შვილს ალადინი ერქვა. იგი დაუდევრელად აღზრდილი იყო და ამიტომ ბევრი ცუდი ზნე სჭირდა. ალადინი იყო კერპი და გაუგონარი. ცოტა რომ წამოჩიტდა და წამოიზარდა,

*) „ალადინის ამბავი ანუ სასწაულთ-მომქმედი ლამპარი“ ნაწილია არაბთა ზღაპრის „ათას ერთის ღაჰისა“. ეს ზღაპარი თარგმნილია, თითქმის, უკელა განათლებულ ერთს ენაზე. ზოგიერთს ჭკეულებში, მაგ. ინგლისსა, გერმანიასა და სხ., ეს ზღაპარი რც-რცმთჟერ დაბეჭდილია და ათი-ათასობით გაკრძელებულია. ცხადია, მაშასადამე, ათას ერთ ღამეს ჭქონია ისეთი ღიწმეა, რომლის მეოხებით იგი შექმნილია ხელის-ხელ საგოგმანებულ საგნად დიდად განათლებულ ჭკეულებშიცა და პატარა ერთს შორისაც. ინგლისის გამოჩენილს მეცნიერს ჟონ-სტუარტ მილსს, თურმე

დედ-მამას აღარ ემორჩილებოდა და შინ აღარ დგებოდა. დი-
ლიდგანვე სახლით გავიდოდა და მთელს დღეებს შუკებსა და
სალაყო ადგილებში, თავისივე მსგავს ყმაწვილებთან, ატარე-
ბდა.

როცა აღადინი იმ ხნისა გახდა, რომ უკვე შეეძლო რა-
მე ხელობის შესწავლა, მამას სამკერვალოში დაჰყავდა
და ნემსის ხმარებას ასწავლიდა. მაგრამ ვერც დაყვავებით
და ვერც დამუქრებით მამამ ვერ შესძლო თვისი შვილი დაე-
ყოლიებინა და საქმე ეკეთებინა. აღადინი მიჩენილ სამუშაოს
გვერდზე გადასდებდა ხოლმე, გარბოდა შუკაში და სალამომდის
შინ აღარ ბრუნდებოდა. თუმცა მამა სჯიდა, მაგრამ იგი მაინც
თავისას არ იშლიდა. ვერავითარ ღონისძიებით მუსტათამ ვერ
მოხეშა აღადინი და ბოლოს, თუმცა დიდად სავალალო იყო, მაგ-
რამ მაინც, ნება-უნებლიედ, იძულებულ იქმნა შესჩვეოდა ამ ყო-
ფას ღ შვილისათვის ნება მიეცა ისრე ეცხოვრა, როგორც მას.

სამის წლისას ჭქონდა წაკითხული ეს ზღაპარი და ბოლოს დიდის
ჭებით იხსენიებდა მას.

რომ ამ ზღაპრის შინაარსი გავრცელებული ყოფილა სა-
ქართველოშია, ეს მტკიცდება მით, რომ ათას ერთ ღამის ზო-
გიერთი ადგილები დაშთენილა ჩვენა ხალხის ზეპირსიტყვაობა-
შია, მაგ კაკ-ელისენს, კასეთს და სხ. ფრად საგულისხმოა, რომ
ათას ერთ ღამეში კბოკებთ მოთხრობას შესახებ „საზარკლის როკა-
ფრინელისა, რომელიც ბუღობს კაკასიონის უმაღლესს, მწკერკალ-
ზედ“ და მოსამსახურეებად ჭყავს გრძნეულნი. (ჩვენებურ როკასი და
როკავის განმარტება იხ. წიგნში „მოსე ხონელი და მისი ამირან-
დარეკვანია“).

თარგმანში კიხმარეთ ზოგიერთი ძველი სიტყვები, რომელთა
ასსნა ჩართულია წიგნის ბოლოში.

მ. ჯ-ლი.

სწადდა. შვილის არა საკადრისმა ქცევამ საშინლად დაანადგ-
ლიანა მუსტაფა, და ამ ნაღველმა, რაოდენიმე თვის განმავლო-
ბაში, მთლათ მოიღწო საწყალი მკერვალი. მუსტაფა აღესრუ-
ლა. ალადინმა მწარედ დაიტირა მამა. ხოლო, მისდა
სამწუხაროდ, ეს უბედურება საკმაო არ იყო, რომ ალადინს
დაევიწყა თვისი წინანდელი ცუდი ყოფაქცევა. დედა მისი და-
რწმუნდა, რომ ალადინს მკერვლობის თავი არა ჰქონდა. ამი-
ტომ სამკერვლო ალაგა, გაყიდა იარაღი და დაიწყო ბამ-
ბეულის რთვა. თავის ხელსაქმით ეს კეთილი დედაკაცი არ-
ჩენდა თავის თავსაცა და თავის შვილსაც.

ალადინს ეხლა უფრო მეტი თავისუფლება მიეცა, უფრო
გაზარმაცდა და მოუხშირა სიარული თავის ტოლ გარყვნილ
ბიჭ-ბუჭებთან. იგი უკვე თხუთმეტი წლისა იყო და იმას კი არ
ნაღველობდა, თუ რა კაცი უნდა გამოსულიყო მისგან მომა-
ვალში.

ერთხელ, როცა ალადინი, ჩვეულებრივ, თავისივე მსგავს
ბავშვებთან ერთად, საერო ბაღში, თამაშობდა, გამოიარა ვი-
ლაც უცხოელ კაცმა. ეს კაცი იყო აფრიკიდგან ახლად მო-
სული თვალთმაქცი. იგი გაფაციცებით ზვერავდა აქაურობას.
ყმაწვილებს რომ მიუახლოვდა, უცებ მიირბინა ალადინთან,
მის წინ გაჩერდა და, თითქო ნაცნობიაო, ისე დაუწყო ათვა-
ლიერ-ჩათვალღერება. მერე უცებ მოეხვია მას, მიიხუტა გულ-
ზე ღ რაოდენიმეჯერ გადაჰკოცნა თვალცრემლიანმა.

„ახლა-კი, ექვი აღარა მაქვს,—ეუბნებოდა აფრიკელი
თვალთმაქცი ალადინს,—რომ შენ ჩემი ძმისწული ხარ. ერთი
შემომხედე, შვილო ჩემო, მე ხომ შენი ბიძა ვარ. საწყალი
მუსტაფა, მამა შენი, ჩემი კეთილი ძმა იყო. აგერ რამდენი წე-
ლიწადია ვმოგზაურობ ღ ახლა, როდესაც აქამდე მოვაწიე და
იმედიც მქონდა, რომ ჩემს ძმას მუსტაფას ვნახავდი, ვიტყობ
იმის გარდაცვალების ამბავს. განა მართალია?“

— დიახ,—მიუგო ალადინმა, რომელსაც მამის გახსენება-

ზე თვალთაგან ცრემლი წასქდა. ალადინი, მართალია, ძალიან მონაგარი ყმაწვილი იყო, მაგრამ ამასთანავე კეთილი გული ჰქონდა.

ცული ქცევისა და დედ-მამის ურჩობისაგან ალადინს თავს დაატყდა დიდი უბედურობა, რომელსაც მალე თქვენც დაინახავთ.

ეს თვალთმაქცი ატყუებდა ალადინს და განგებ ეუბნებოდა შენი ბიძა ვარო. ნამვდილად კი ამ დროს თვალთმაქცს ჰსურდა მოენახა იმისთანა ყმაწვილი, რომლის დალუბვა და კვალწმინდათ გაქრობა შესძლებოდა, და ისიც

აფრიკელი თვალთმაქცი.

პასუხუგებლად. ალადინის ყოფაქცევა, ზნე-ჩვეულება, მისი მიმართულება და გულუბრყვილო ქცევა საკმაო იყო, რომ

თვალთმაქცს, თვისის სურვილის აღსასრულებლად, ხელი მოეჭიდა ამ ბიჭისათვის. თვისის მიზნის მისაღწევად თვალთმაქცმა მიჰმართა გაიძვერობას და ალადინისაგან შეიტყო, თუ სად სცხოვრობდა მისი დედა, მერე ქისიდგან ამოიღო ერთი მუჭა ფული, მიაწოდა ალადინს და თანაც უთხრა: „წადი ახლა, შეილო ჩემო, დედა შენთან, თავი დაუკარ ჩემ მაგიერ და მოახსენე, რომ ხვალ მოვალ თქვენსას და ერთად ვივახშმებთ-თქო“.

მეორე დღეს, მართლაც, აფრიკელი თვალთმაქცი ეწვია ალადინის დედას. მის წინაშე ბევრი იტირა თავის ძმის მუსტათას გარდაცვალებისაგან და ეს გულუბრყვილო დედაკაციც, წინათვე შეკრებილი ცნობების შემწეობით, მალე მოატყუა და ბოლოს ჰკითხა, რა ხელობას ადგა ალადინიო. პასუხი უკვე ცხადი იყო მისთვის. ალადინის დედამ უამბო თვალთმაქცს, რომ ჩემს შვილს არაფრის ხალისი არა აქვსო და არცარა რაისამე გაკეთება ჰსურსო. თვალთმაქცმა მოახსენა, ალადინისათვის ძვირფას ფარჩეულის საქულბაქეს გავხსნიო, რომ იგი მოგების გზას დაადგეს და პატიოსნურ შრომით იცხოვროსო. ალადინი სიხარულით მიეგება ტყუილა ბიძის დაპირებას და დიდი მადლობა გადუხადა მას. ალადინის უბადრუკ დედას ისე გაუხარდა, რომ ცრემლი ვეღარ შეიკავა და ტირილი მორთო. ასე დაბოლოვდა ეს შეხვედრა. ორივე მხარე — მუსტათას ოჯახიცა და თვალთმაქციც — ნასიამოვნები დარჩნენ.

მეორე დღეს, პირობისამებრ, აფრიკელ თვალთმაქცმა ისევ ინახულა მუსტათას ქვრივი, ხოლო დაბრუნებისას ალადინი თან გაიყოლია ზე მიიყვანა მდიდარ სოვდაგართან, რომელიც შეკერილი ტანთსაცმელებით ვაჭრობდა. თავით ფეხამდის მშვენიერად შეამოსვინა ალადინი და მერე დედასვე მიუყვანა. „ძალიან ვწუხვარო, სახლში შესვლისავე უმაღლ მოახსენა ქვრივს თვალთმაქცმა, რომ ხვალ ალადინს ვერ შევუსრულებ პირობას. ხვალინდელი დღე პარასკევია, საქულბაქეები დაკეტილი იქნება-

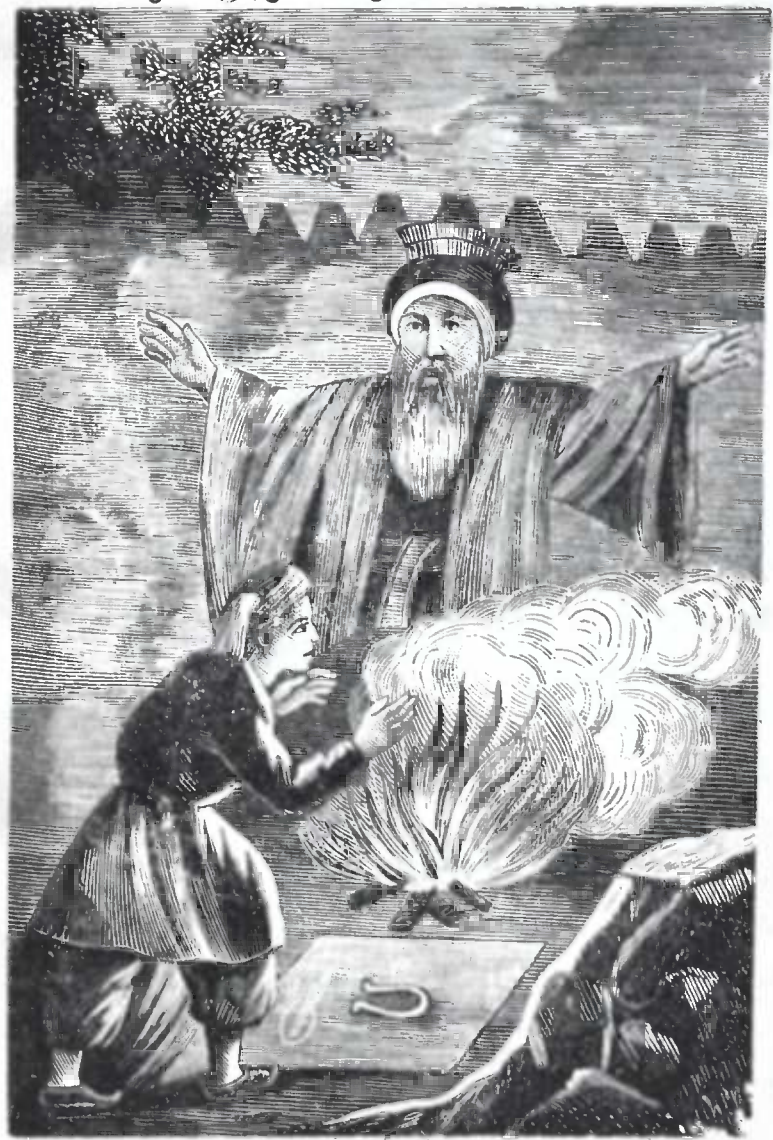
და, მაშასადამე, არც ქულბაქის დაქირავება შეიძლება. ამიტომ ეს საქმე უნდა გადავდოთ შაბათამდე. ხოლო ხვალ მე ისევ მოვალ და ალადინს წავიყვან სასეირნოთ იმისთანა ბაღებში, საცა სეირნობს ხოლმე უკეთესი საზოგადოება. ალადინი ჩემ მოსვლამდის მოემზადოს“. მეორე დღეს ალადინი დილა ადრიან ადგა და თავდარიგს შეუდგა, რომ ბიძის მოსვლამდის მომზადებულიყო. მალე მოემზადა კიდევც და მოუთმენლად მოელოდა ბიძის მობრძანებას. ალადინმა გაალოჭიშკარი, გამოვიდა ქუჩაში და იქვე კარებთან ჩამოჯდა იმ იმედით, რომ შორიდგან დაფინახავ აქეთ მომავლ ბიძასო.

გამოჩნდა თუ არა თვალთმაქცი, ალადინმა დედას შეატყობინა და მერე ჭიშკარი გაიხურა და ბიძასთან მიიბრინა.

აფრიკელ თვალთმაქცმა ჩვეულებრივ მიუღიერსა ალადინს და შემდეგ უთხრა: „წავიდეთ, ჩემო საყვარელო ალადინ, დღეს მე გიჩვენებ საოცარ რამეებს“. გავლეს ქალაქის კარები, რომლის გარეთ, გზის აქეთ-იქით ნაპირას, იყო მშვენიერი სასახლეები, შემკული მშვენიერისავე ბაღებით. ამ ბაღებში შესვლა არ იყო აღკრძალული. ერთი ბალიდგან მეორეში გადადიოდნენ და ასე ნელ-ნელა შორდებოდნენ ქალაქს. ბოლოს ალადინმა დაღალულობა იგრძნო. „ძიავ, ჰკადრა თვალთმაქცს, სადამდის უნდა ვიაროთ?“

„მოთმინება იქონიე, ძმისწულო,—მიუგო ტყუილა ბიძამ—მე კიდევ უნდა გიჩვენო ერთი ბალიც, რომელიც ყველა ამ ჩვენ-მიერ ნახულ ბაღებს სჯობია. ის ბალი აქედგან შორს აღარ არის, ორიოდე ნაბიჯის სიშორეზეა“. ალადინმა აღარა უთხრა-რა და გაჰყვა. თვალთმაქცი სცდილობდა შორეული გზა თავის ტკბილი ლაპარაკით შეემოკლებინა. ბოლოს იგინი შევიდნენ ერთს ვიწრო ხეობაში. აფრიკელ თვალთმაქცის სურვილიც ის იყო, რომ სწორედ აქ, ამ ხეობაში, მიეყვანა ყმაწვილი აღსასრულებლად იმ მოსაზრებისა, რისთვისაც იგი აფრიკის მხრიდან ჩინეთში მოსულიყო.

„ამას იქით აღარ წავალთ, ჩემო საყვარელო ძმისწულო, —
უთხრა ალადინს თვალთმაქცმა. აქ მე შენ გიჩვენებ უცხოსა და
კაცისაგან უცნობ რამეებს. ხოლო მანამდე შეაგროვე ხმელი
წკნელები, რაოდენსაც კი იპოვნე.

ჯადოქრობა.

ამ ადგილას იმდენი წკნელი ეყარა, რომ თვალთმაქცის
ბრძანება იმწამსვე შესრულებულ იქნა. თვალთმაქცმა კვარს ცე-
ცხლი მოუკიდა და ხმელ წკნელებს შეუკეთა. მერე აღზნებულ
ცეცხლში ჩააგდო რაღაც სურნელოვანი, წინათვე შემზადებუ-
ლი, საკმეველი. უცბად ავარდა შავი ბოლი. თვალთმაქცი რა-
ღაც გაუგებარ ჯადოქრობას ბუტბუტებდა და სვეტივით

მალლა ამართულ ბოლს თავს ახრევენებდა ხან აქეთ, ხან იქით. ამასობაში დედამიწა მსუბუქად შეიძრა, მერე თვალთმაქცისა და ალადინის ცხვირ წინ პირი ჰქმნა და გამოჩნდა ოთხკუთხი ქვა-სარქველი. ეს სარქველი ნახევარი ალაბის სისქისა იყო და ზედა პირზედ, შუაგულს, ჰქონდა ამოსაწევი ბრინჯაოს ყულფი. „ნახე, უთხრა თვალთმაქცმა ალადინს, რა ვქენი მე ჩემის საკმეველითა და სიტყვებით! იცოდე ახლა, რომ ამ ქვის ქვეშ, რომელსაც შენ ჰხედავ, ჰმარხია განძი. იგი შენი ხვედრია და შემდეგში ისე გაგამდიდრებს, რომ უდიდესი ხელმწიფეც ვერ შეგედრებთ თავის ქონებით. ხოლო საჭირო კია, რომ ეს სარქველი შენვე აჰხადო. ხელი მოსჭიდე სარქველის ყულფს, შენი მამისა და პაპის სახელები ახსენე და ამოსწი. ამისთვის დიდი შრომა არ დაგჭირდება“.

ალადინი ისე მოიქცა, როგორც დაარიგა თვალთმაქცმა და, მართლაც, ადვილად ასწია სარქველი და განზე გადასდო.

მოჰხადეს-რა სარქველი, მათ თვალს წარმოუდგა მღვიმის ყელი, ნახევარ ალაბის სიღრმისა, მცირე კარებიანი და საფეხურებ დატანებული ძირს ჩასასვლელად. „შვილო ჩემო, მოჰყვა თვალთმაქცი, ყურადღებით მოისმინე ყოველივე, რასაც კი ეხლავ გაიმბობ. ჩადი ამ მღვიმეში. როცა კიბის უკანასკნელ საფეხურამდე მიაწევ, დაინახავ ღია კარს, მას გაივლი და მიხვალ ფრიად ვრცელ ადგილას, რომელიც თაღებ გადავლებულია და სამ დიდრონ ოთახებად დაყოფილი. ყოველს ოთახში, მარჯვნივა და მარცხნივ, ნახავ ოთხ-ოთხ ლარნაკს, გობის ტოლებს, ლარნაკები ოქრო-ვერცხლით სავსეა, მაგრამ გაფრთხილდი და მათ არ მიეკარო. ვიდრე შეხვიდოდე პირველს ოთახში, ტანისამოსი შემოიკალთავე და ტანზე მაგრა მოიხვიე. რაწამს ამ ოთახში შეხვალ, დაუხანებლივ გადი მეორეში, იქიდგან მესამეში. უმეტესი სიფრთხილვ გმართებს, რომ არამცა და არამც კედლებთან არ მიხვიდე და ტანისამოსი არ მიაკარო. თუ კედლებს შეეხე, იმავ წამს მოკვდები. ამიტომაც გიბრძანე ტანისამოსი შემოიკალთავე და ტანზე შემოიხვიეო. მესამე

ოთახის ბოლოს არის კარი; ამ კარებს გაივლი და ბაღში შეხვალ. ბაღში ჩარიგებულია მშვენიერი ხეები, რომელთა ტოტები ნაყოფის სიმძიმისაგამო დაბლა დახრილან. ბაღის ბილიკს დაადექ და სულ პირდაპირ იარე. ბილიკი მიგიყვანს ორმოცდაათ საფეხურიან კიბემდის, რომლის თავს მოედანია. იქ რომ ახვალ, წინ დაგხვდება ღრანტე და იმ ღრანტეში დაინახავ ანთებულ ლამპარს. იგი ჩააქრე, პატრუქი გამოაძრე და გადაადგდე, შიგ მყოფი სითხე გადაღვარე და მერე ლამპარი აიღე, უბეში დამალე და მე მომიტანე. ტანისაშმოსის გასვრისა ნუ შეგეშინდება, რადგან ლამპარში მყოფი სითხე ზეთი არ არის და, რაწამს დასცლი, მაშინათვე შეშრება. თუ ბაღში ხილით პირის გატკბანურება მოგინდა, მოკრიფე რამდენიც გნებავს. ხილის მოკრეფა შენთვის დაშლილი არ არის“.

აფრიკელ თვალთმაქცმა თავის თითიდან გამოიძრო ბეჭედი, ალადინს თითზე გაუყარა და უთხრა: „ეს ბეჭედი დაგიფარავს ყოვლის ფათერაკისაგან, თუ ყველაფერს ისრე აღასრულებ, როგორც დაგარიგე. წადი, შეილო, გულადად ჩაირბინე, სამარადისოდ გამდიდრებული ვიქნებით ორნივე“.

ალადინი მარდად ჩახტა მღვიმეში და ჩაიარა კიბის ქვედა საფეხურამდის. იქ ნახა სამი ოთახი, რომელიც წინათვე აუწერა თვალთმაქცმა. ოთახები, როგორც ნაბრძანები ჰქონდა, დიდის სიფრთხილით გავლო, გაიარა ბაღზედაც, აიღო ღრანტეში მდებარე ანთებული ლამპარი, გადაადგლო მისი პატრუქი, გადაანქრია სითხეც, ხოლო ლამპარი კი უბეში დამალა და გამობრუნდა. გამოვლისას ბაღში გაჩერდა, რომ დაეთვალიერებინა ხეხილი. ხეები დატვირთული იყო უცხოფერ ხილით. ყოველ ხეს ება სხვა და სხვა ნაირი ნაყოფი: თეთრი, ბრწყინვალე, ბროლისავით მქვირვალე, წითელი, მწვანე, ლურჯი, იისფერი, ყვითელი და სხ. თეთრი ხილი იყო მარგალიტი, ბრწყინვალე და მქვირვალე—ბრილიანტი, წითელი—ლალი, მწვანე—ზურმუხტი, მოწითლო—იაგუნდი, იისფერი ამეთვის-

ტონი, მოყვითალო ფერისა — საფირონი, და ასრევე სხვა ფერებისა. ეს ხილები ისეთის სიდიდისა და მშვენიერებისა იყო, რომ მათებრი ჯერ არ ნახულიყო მთელს დედამიწაზე. ალადინი, რომელმაც ამ ხილებისა არც ფასი იცოდა და არც მათი ღირსება, ბალის ხეხილების ნახვამ ვერ გაიტაცა. აქაური ხილი მისი გემოსი არ იყო, როგორც მაგალითებრ ლეღვი, ყურძენი და მრავალი ამგვარი ნაყოფი, რომლითაც განთქმულია ჩინეთი. ბალის უუძვირფასესი ხილები ალადინს დაფერილ ჭიქად მიაჩნდა. თუმცა ასე ეგონა, მაგრამ მაინც მათმა მრავალნაირ და ბრწყინვალე ფერადობამ, სილამაზემ და სიდიდემ განუცხოველეს სურვილი მოეკრიფა თითო-ორიოლა ნაყოფი. ალადინმა მოკრიფა ფერად ფერადი ხილები, გაივსო ორივე ჯიბე და აბგა, რომელიც მისთვის ეყიდა თვალთმაქცს. ხილი ჩაიწყო უბეშიაც, ლამპრის აქეთ-იქით.

ალადინმა, როგორც ვსთქვით, არ იცოდა ფასი იმ აუარებელ სიმდიდრისა, რომელიც თან მოჰქონდა. იგი სიჩქარით გამობრუნდა. სამი ოთახი, როგორც წინათ, ისე ეხლა, სიტრთხილით გავლო. ავიდა მალლა იმავე კიბით, რომლითაც ჩამოსულიყო და მიადგა მღვიმის ყელის თავს, საცა მოუთმენელად ელოდა აფრიკელი თვალთმაქცი.

— ძიავ, — შესძახა თვალთმაქცს ალადინმა, მომაქვს მეტად მძიმე ტვირთი, გთხოვ, ხელი მომქიდო და მიშველო, რომ მალლა ამოვიდე.

— შვილო ჩემო, — მიუგო თვალთმაქცმა, ჯერ პირველად ლამპარი მომაწოდე, ეგ გიშლის შენ.

— მომიტევე, ძიავ; ლამპარი სრულიადაც არ მიშლის, როდესაც მალლა ამოვალ, ლამპარსაც მაშინ გიბოძებ.

აფრიკელი თვალთმაქცი დაჟინებით სთხოვდა, ვიდრე ამოხვიდოდე, ლამპარი მე გადმომეციო. ხოლო ალადინი კი, რომელსაც ლამპარი, ხილების უკან, უბეში ედო, სრულს უვარზე იდგა და ეუბნებოდა, ვიდრე მღვიმედგან არ ამოვალ, ვერ მოგცემო. ამისგამო აფრიკელი თვალთმაქცი საზარლად გარი-

სხდა. ცეცხლში ჩააგდო მცირე ნაწილაკი. თვისის სა-
კმეველისა და ორი ჯადოქრული სიტყვა წარმოსთქვა თუ
არა, სარქველი თავისთავად დაესარქლა მღვიმის ღია ყელს
და მერე მიწითაც ამოივსო სწორედ ისრე, როგორათაც
ამოვსებული იყო აფრიკელ თვალთმაქცისა და ალადინის აქ-
მოსვლამდის.

ახლა საჭიროა შეიტყუოთ ისიც, თუ რა ედო გულში აფ-
რიკელ თვალთმაქცს, როდესაც ესრეთი შორეული მოგზაუ-
რობა თავსიდვა და ან რა მიზანი ჰქონდა მას.

სამისნო ხელოვნობის დაკვირვებით მან შეიტყო, რომ ქვეყა-
ნაზე მოიპოვება სასწაულთ-მომქმედი ლამპარი, ხოლო ვინც
მას შეიძენს, დიდებულ ხელმწიფეზედაც უძლიერესი გახდებაო;
შეიტყო ისიც, რომ ეს ლამპარი ჰმარხია მიწაში, ჩინეთის სა-
ხელმწიფოს შუა ადგილას, და მის ამოსაღებად უსათუოდ სხვა
ვინმე უნდა ჩავიდეს მღვიმეშიო და სხვის ხელით უნდა თვი-
თონ მიიღოს ლამპარიო. ეს იყო მიზეზი, რომ იგი მოვიდა
ჩინეთის დედა ქალაქში და ალადინს სთხოვა ეს საქმე შეე-
სრულებინა. თვალთმაქცი, წინათვე შეკრებილ ცნობების მიხედ-
ვით, დარწმუნდა, რომ ალადინს ადვილად დაიყოლიებდა თვი-
სის განზრახვის შესასრულებლად და ამასთანავე, რადგან ალა-
დინი ქვრივ-ოხერა დედაკაცის შვილი იყო, გაუჭირვებლად
დალუბავდა მას. თვალთმაქცს განეზრახა, ალადინი ლამპარს რომ
მომაწვდისო, მერე მღვიმის კარს ჩავუკეტავო და კვალ-წმინ-
დად დალუბული იქნებაო. მაგრამ ესრეთი დაწყობილება თვალთ-
მაქცისა ალადინის ჯიუტობამ ჩაშალა.

პირველის ცდის შემდეგ თვალთმაქცს თილისმის გაკეთება
ალარ შეეძლო, რადგან საამისო ცოდნა ალარ ჰქონდა.

უდიდებულესი და უმშვენერესი დაწყობილობა რომ გაუ-
ქარწყლდა თვალთმაქცს, იმის მეტი აღარა დარჩენოდა-რა, რომ
აფრიკაშივე დაბრუნებულიყო. თვალთმაქცი იმავე დღეს გაე-
მგზავრა იმით მაინც ნასიამოვნები, რომ ალადინის ჯავრის
ამოყრა შესძლო.

ამნაირად ისევ ცოცხალი ალადინი დედამიწის ქვეშ დარჩა. ამ საშინელ ფათერაკით, რომელიც ალადინს შეემთხვა თავისივე ცუდის ყოფაქცევისაგამო, უნდა დასრულებულიყო მისი ამბავი. მაგრამ ეს ასრე არ მოჰხდა, რადგან ალადინს თითზე შერჩა თვალთმაქცის ბეჭედი, რომელსაც შეეძლო მისი ხსნა.

გაოცებულ-გაშტერებული ალადინი, გონს რომ მოვიდა, ათასჯერ გამოეხმაურა თავის ბიძას, უყვიროდა, მზათა ვარ მოგაწოდო ლამპარიო. მაგრამ დაინახა-რა, რომ ყვირილადამ არა გამოდიოდა-რა, ჩამოჯდა კიბის საფეხურზე იმედ გადაწყვეტილი, რომ კიდევ ოდესმე ნახავდა დღის სინათლეს. დანაღვლიანებული ალადინი დარწმუნდა, რომ მღვიმის კუკუმათი მას მალე შეეცვლება საუკუნო წყვდიადად. იგი ჰფიქრობდა მატყუარას სამასხარო გავხდიო. ამასობაში ფიქრმა გაიტაცა იგი, და მოაგონდა თავისი უწინდელი ცხოვრება, თავისი მამა, რომელიც მისმა ჯავრმა თან გადიტანა, თავისი დედა, რომლის დარიგებას არ ისმენდა და გზადაბნეულადა და უგუნურად იქცეოდა. ახლა კი დარწმუნდა, რომ ისჯებოდა თავისის ცუდის ქცევისაგამო.

გამწარებულად ტიროდა საცოდავი და ჰკრულავდა თამაშობას, რომელმაც ისე გაიტაცა, რომ მთელ დღეებს ბიჭ-ბუჭობაში ატარებდა და ბოლოს პირველის შეხვედრილის მატყუარას მსხვერპლად შეიქმნა.

ამ ყოფაში ალადინმა ორი დღე-ღამე გაატარა, უქმელ-უსმელმა. მესამე დღეს იგრძნო, რომ სიკვდილი არ ასცდებოდა. აღიპყრო მალლა თვისი ხელები, მიატკიცა ივინი ერთმანეთს და დიდის სასოებითა და კრძალულებით წარმოასთქვა:

— უფალო, ჩემი სასოება და იმედი მხოლოდ შენა ხარ. მომიტევე ცუდი ქცევისათვის. კურთხეულ იყავნ სახელი შენი!

ხელების ერთმანეთზე მიტკიცებისაგამო, ალადინის უნე-

ბურად, გაიხეხა ბეჭედი, რომელიც თითზე ჰქონდა და რომლის საიდუმლო ძალა ალაღინისათვის დაფარული იყო. ბეჭდის გახეხისავე უმალ მიწიდგან იწყო ამოდრომა ვეება ტანისა და საზრელ შეხედულობის გრძნეულმა. იგი ალაღინის წინ დაეყუდა, თავი მიაყრდნო მღვიმის კამარას და დაეკითხა ყმაწვილს:

— რა გნებავს? მზათა ვარ გემსასურთ, ვითარცა შენი ტყვე და ტყვე მისი, რომელსაც თითზე აქვს ეგ ბეჭედი; მზათა ვართ გემსასურთ მეცა და სსკა ტყვეებიც მაგ ბეჭდისა.

სავალალო ყოფამ ალაღინს დაავიწყა შიში; სხვა დროს ამისთანა საშინელი სანახაობა თავზარს დასცემდა საწყალს.

— ვინც უნდა იყო, — მიუგო ალაღინმა გრძნეულს, თუ შეგიძლიან, აქედგან გამიყვანე.

დაასრულა-რა ეს სიტყვები, მიწა გაიპო და ალაღინმა თავისი თავი დედამიწის პირზე, მღვიმის ყელის ზედა ნაპირას, იხილა. მიიხედ-მოიხედა და ბალებით გარშემორტყმული ქალაქი დაინახა და იპოვა ის გზაც, რომელზედაც აფრიკელ თვალთმაქცმა გამოატარა. გაჰყვა ამ გზას და თანაც ჰმადლობდა უფალსა, რომელმაც მას კვლავ დაანახვა მზის სინათლე. მიაწია ქალაქამდე და ძლივს მიაგნო თავის სახლს. დედამ რომ დაინახა თავისი შვილი, სიხარულისაგან კინალამ არ შეიშალა. საწყალ დედაკაცს იმედი არა ჰქონდა, რომ კიდევ ნახვდა შვილს, რადგან იმ დღიდგან მოკიდებული, რა დღესაც ალაღინი სახლიდამ გავიდა, იგი დაეძებდა მას. დაინახა-რა შვილი, წამოიძახა: „ოჰ, კიდევ გნახე, ჩემო საყვარელო შვილო!“ — და მდულარე ცრემლი გადმოაფრქვია.

ალაღინი სამი დღის უჭმელი იყო და დიდს სისუსტეს გრძნობდა. ამიტომ, სახლში რომ შევიდა, წამოიკნავლა: „დედილო, გთხოვ, მაჭამო რამე. სამი დღეა ჩემს პირში ლუკმა არ ჩასულა“. საწყალმა დედამ ფიცხლავ მოართვა რაც კი რამ სახლში ებადა და თანაც უთხრა: „შვილო, ნუ აუჩქარდები, მშვიდრი კაცი შიმშილს უნდა იკლავ-

დეს ნელ ნელა, სვენებით. ამისთანა შიმშილს რომ იგრძნობ, უნდა იქონიო ზომიერება და შენს თავს გაუფრთხილდე“.

ალადინი ისე მოიქცა, როგორც დაარიგა მშობელმა, ხოლო დანაყრების შემდეგ დედას უამბო თავისი თავგარდასავალი. მისი ამბავის მსმენელი დედა ათასნაირ შეჩვენებას უთვლიდა აფრიკელ თვალთმაქცს. საწყალი დედაკაცი უზომოდ გახარებული იყო, რომ მისი შვილი გადურჩა ამ საშინელ განსაცდელს. ახლა პირველი მისი საზრუნველი ის იყო, რომ ამდენი ტანჯვა-წვალებისაგან დაღალულ-დაქანცული შვილი მოესვენებინა და მოესულიერებინა.

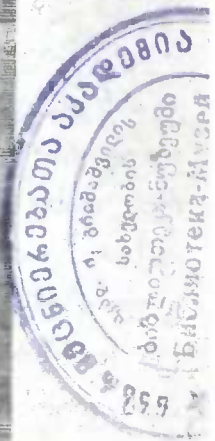
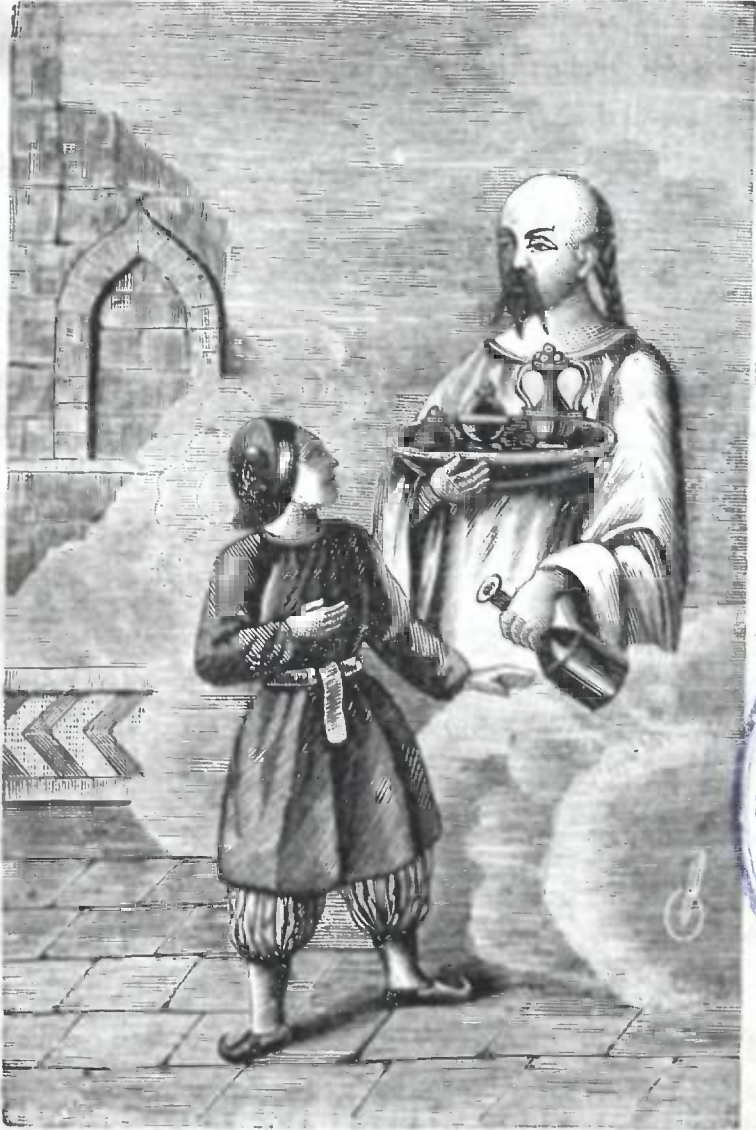
ალადინს მთელი ღამე ტკბილად ეძინა. მეორე დღეს გვიან გამოელვოდა. ლოგინიდან რომ აღგა, დედას უთხრა, სიკეთე მიყავი და დამანაყრეო. ხოლო ალადინს, რაც კი რამ სანოვაგე ჰქონდა მის დედას, ყოველივე წინა დღეს შეეკამა და სახლში აღარათფერი გააჩნდათ. დედამ უთხრა შვილს: „რადენიმე ნართი მაქვს. იგი გაყიდე და შენთვის ხორაგეული იყიდეო“. „დედილო, მიუგო ალადინმა, შენი ნართი შეინახე სხვა დროსთვის, ახლა კი მომაწოდე ლამპარი, რომელიც გუშინ მოვიტანე. მაგას გავიტან ბაზარში და გავყიდი, მის ფასად ვიყიდი სანოვაგეს, რომელიც სასაუზმოდაც გვეყოფა და, შეიძლება, გვეყოს სავახშმოდაც“. დედამ მოუტანა ლამპარი და უთხრა: „აი შენი ლამპარი. იგი მეტად ჭუჭყიანია. ცოტა რომ შევწმინდოთ, უფრო პირიანად გაჰყიდი“. ქვრივმა წყალში ქვიშა გათქვიფა, რომ გაეწმინდა ლამპარი. მაგრამ რაწამს მისი ხელი შეეხო ლამპარს, მიწიდგან მათ წინაშე აღიმართა უზარმაზარი და საზარო შეხედულობის გრძელი, დააშტერდა დედაკაცს და მკახე ხმით დაეკითხა:

— რა გნებაკს? მზათა ვარ გამსახურო, როგორც შენი ტყუი და ტყუი ეკელა მისი, რომელსაც ხელში ეჭირება ეგ ლამპარი, — მზათა ვართ გამსახუროთ მეცა და ეკელა სხვა ტყუილებიც მაგ ლამპარისა.

ალადინის დედას შიშის ელდა ეცა და გონწასული ალა-
გზედ დავარდა.

ალადინს, რომელსაც ამგვარივე მოჩვენება უკვე ენახ-
მღვიმეში, არ შეეშინდა, დაუყოვნებლივ აიღო ლამპარი და
დედის მაგიერ გულადად უპასუხა გრძნეულს: „მშიერი ვარ.
მომიტანე რამე საჭმელი“. გრძნეული გაჰქრა და წამის განმა-
ვლობაში მოართვა ვერცხლის დიდი სინო, რომელზედაც ეწ-

1259

გრძნეული სანოვაგეს მოართმევს.

ყო ვერცხლისავე თორმეტი ლანგარი. ეს ლანგრები დატკვე-
ფილი იყო მშვენიერის საჭმელებით და ამ საჭმელებზე იღო.

ექვსი, თოვლივით თეთრი, პური. ამას გარდა გრძნეულს ხელში ეჭირა აგრეთვე ორი, მშვენიერი ღვინით სავსე, ბოთლი და ორი თასი ვერცხლისა. ყოველივე ეს სუფრაზე დაალოგა და თვითონ იმავე წამს გაშვა.

ყოველივე ეს ისე სწრაფად მოჰხდა, რომ ალადინის დედა ჯერ გონს არ მოსულიყო და გრძნეული კი მეორეთაც უხილავი შეიქმნა. დიდად გაიკვირა ალადინის დედამ, როცა დაინახა დიდი სინი, თორმეტი ლანგარი, ექვსი პური, ორი ბოთლი ღვინო, ორი თასი, და როცა იგრძნო საჭმელების მშვენიერი სურნელოვანება.

დედა და შვილი დაუყოვნებლივ მოუსხდნენ სუფრას. იგინი მხოლოდ დასაუზმებას აპირებდნენ, ის კი არა, სამხარს სადილიც ზედ მიაყოლეს. საჭმელები მეტის მეტად გემრიელი გამოდგა.

ამ საამურ საჭმელებისა მეორე დღის ვახშობის შემდეგ აღარაფერი დარჩა. დილა რომ გაუთენდათ, ალადინმა კალთის ქვეშ მიმალა ერთი ლანგარი და წავიდა ქალაქში მის გასაყიდათ. გზაზედ ურია შეხვდა. განზე გაიხმო იგი, ლანგარი აჩვენა და უთხრა: „ამ ნივთის ყიდვას ხომ არ ინებებო“.

ცბიერმა და გამოცდილმა ურიამ ლანგარი გამოართო, გაშინჯა და სცნო-რა, რომ წმინდა ვერცხლისა იყო, ჰკითხა ალადინს: „რამდენათ აფასებო“. ალადინმა არ იცოდა ლანგარის ფასი და მიუგო: „შენ თვითონ კარგად მოგეხსენება ამის ფასიო და ამ შემთხვევაში შენს სინიდისს ვენდობიო“. ბავშვის გულუბრყვილო პასუხმა მთლად გადარია ხარბი ურია. თუმცა დარწმუნებული იყო, რომ ალადინმა არ იცოდა ამ ლანგარის ღირსება, მაგრამ მაინც ქისიდგან ამოიღო ერთი ოქრო, რომელიც მხოლოდ ლანგარის ღირებულ ფასის მესამოცე ნაწილს შეადგენდა, და მისთავაზა გამყიდველს. ალადინმა გაფაციცებით გამოართო ფული ზღვიდის სიჩქარით გაშორდა ურიას. მისი მცქერელი ხარბი ურია, თუმცა დიდის მოგებით ევაჭრა, მაინც მზათ იყო გამოჰკიდებოდა ალადინს, რომ მი-

ცემულ ოქროდამ ცოტაოდენი კიდევ დაეცინცლა. მისდა საუბედუროდ ალაღინი უკვე შორს იყო და ამან დააშლევინა განზრახვის შესრულება. დაბრუნებისას ალაღინმა მეპურესაგან იყიდა თეთრი პური და მეპურეს გადასცა ოქრო და ნაშალი სთხოვა. მეპურემ თვისი ხვედრი აიღო და დანარჩენი მასვე დაუბრუნა. შინ რომ მივიდა, დედას გადასცა ნაშალი. ახლა დედა მისი წავიდა ბაზარში და მოიტანა რაოდენიმე დღის სანოვაგე.

ასრე სცხოვრობდნენ იგინი. ალაღინმა ზემორე ხსენებულ ურის მიჰყიდა ყველა ლანგარები იმავე ფასად, რა ფასადაც დაუთმო პირველი ლანგარი. როცა უკანასკნელი ლანგარის ფასი შემოვლიათ, ახლა ალაღინმა გაასალა სინიცი, რომელიც ათი იმოდენი წონისა იყო, რაოდენისაც თვითეული ლანგარი. ურიამ სინის ფასად მხოლოდ ათი ოქრო გაიმეტა. ალაღინი ამითაც კმაყოფილი დარჩა.

ამ ათ ოქროსაც დღიურ სახარჯოს მნიშვნელობა მიეცა. ალაღინი ახლა თავისუფლებით სტკებობდა და კეთილად სცხოვრობდა. თავის ტოლ ბიჭ-ბუჭებთან თამაშობას თავი დაანება იმ დღიდგან, რა დღესაც აფრიკელ თვალთმაქცისაგან მიყენებულ თათერაკს გადურჩა. ალაღინი ახლა ხან წიგნს ჰკითხულობდა ზ ხან კეთილ-შობილ კაცთა საზოგადოებაში ერთობოდა, საუბრობდა. აგრეთვე ხშირად გაჩერდებოდა ხოლმე მდიდარ ვაჭრების საქულბაქეების წინ და ისმენდა ლაპარაკს გამოჩენილი კაცებისას, რომელნიც ერთად თავს იყრიდნენ სამუსაითოდ. ასე და ამგვარად ნელნელა გაიცნო საზოგადოება და ქვეყნიერება.

როცა ათი ოქროს ფული შემოეხარჯათ, ალაღინმა ისევ თავის ლამპარს მიჰმართა. აიღო ლამპარი და მოუნახა ის ადგილი, რომელიც გაეხება მის დედას. თვითონაც დედასავით გაეხება. წამსვე მის წინ დაეყუდა ისევ ის გრძნეული, რომელიც უკვე მას სჩვენებოდა. ხოლო რადგან ალაღინმა თავის დედა-

ზე უფრო მსუბუქად გახება ლამპარი, ამიტომ გძნეულმაც წყნარის ხმით იკითხა:

— რა გნებაჲს? მზათა ვაჩ გემსახურო, რაგორც შენი ტყეჲ და ტყეჲ ყველა მათი, რამელთაც ხელში უპყრიათ კვ ლამპარი, — მზათა ვაჩო გემსახურთ მეცა და ყველა სხვა ტყეკებიც მაგ ლამპარისა.

— მშიერი ვარ, — მიუგო ალადინმა. მომიტანე რამე საქმელი.

გძნეული გაჰქრა და წამსვე აქვე დაიბადა იმგვარივე სასადილო თავდარივით, როგორიც მოართვა პირველად. ყოველივე სუფრაზე დაალაგა და თვითონ გაშა.

ალადინი და დედა მისი სუფრას შემოუსხდნენ და ისაძილეს. ნასაძილევს იმდენი სარჩო დარჩათ, რომ ორ დღეს კიდევ ეყოფოდათ.

როცა გამოეღიათ პური, სატანი და ფული, ალადინმა აიღო ვერცხლის ლანგარი და გაემგზავრა ნაცნობ ურისაკენ. გავლისას მას თვალი მოჰკრა ფრიად სინიღისიერ და პატივცემულ მოხუც ოქრომჭედელმა, რომელსაც წინათაც ბევრჯერ ენახა მის კარის წინ გავლილი ალადინი და ხელ ცარიელად დაბრუნებული ხსენებული ურის სადგომიდგან. იგი მიხვდა, აქ რალაცა ამბავიაო. ოქრომჭედელმა მიიხმო ალადინი, შეიწვია თავის საქულობაქეში და ასრე გააფრთხილა: „ის ურია, რომელსაც შენ მიჰმართავ ხოლმე, დიდი მატყუარაა და ყველა ურიაზე უფრო გაქნილი. თუ გნებაჲს, შეილო ჩემო, — განაგრძო გულკეთილ ოქრომჭედელმა, — მიჩვენე, რაც მიგაქვს გასაყიდად და მისს ნამდვილ ფასს გეტყვი. ვიყიდი კიდევ, თუ გამომადგება. თუ არა და, გაგზავნი სხვა ვაჭრებთან, რომელნიც არ მოგატყუებენ“.

ალადინს იმედი მიეცა, ლანგარში მეტ ფულს ავიღებოდა. ამიტომაც უბეში მიმალული ლანგარი ამოიღო და ოქრომჭედელს გადასცა. მან მოიტანა სასწორი, ასწონა ლანგარი და მერე ალადინს აუხსნა ფასი და ღირსება ვერცხლისა და შენიღ-

შნა, რომ შენი ლანგარი, მის წონის და გვარად, ღირს სა-
მოც-და-ორი ოქროვო. ეს ფული იმავ წამს ხელში ჩაუთვალა.

ალადინმა წმინდა გულით მადლობა მოახსენა ოქრომჭე-
დელს დარიგებისათვის. შემდეგში იგი სხვას არავის მი-
ჰმართავდა ხოლმე ამგვარ შემთხვევაში, თუ არა ისევ ამ ოქ-
რომჭედელს.

თუმცა ალადინსა და მის დედას, ლამპრის შემწეობით,
ჰქონდათ უშრეტელი წყარო სიმდიდრისა, მაგრამ იგინი მაინც
წინანდებლები ხელმოჭერილად სცხოვრობდნენ. შემოსავ-
ლის რავდენიმე ნაწილს ალადინი იზოგავდა, რომ შემდეგში
პატიოსნადა და უნაკლოლოდ ეცხოვრათ, აგრეთვე მოეწყოთ
კარმიდამო. მისი დედა თავის საცმელზე მხოლოდ იმას ხარ-
ჯავდა, რასაც აიღებდა ხელსაქმით. ასე გაატარეს მათ რაოდენ-
იმე წელიწადი, ყოველის მხრით ღირსეულთ ამ უცაბედად კარზე
მომდგარ იღბლისა.

ამ დროს განმავლობაში ალადინი მუდამ დადიოდა გა-
მოჩენილ კაცების შესაკრებელ ადგილას, ესე იგი საქულბაქეებ-
ში იმ მდიდარ ვაჭრებისა, რომელნიც ჰყიდდნენ შალს, ოქ-
როს, ვერცხლს, აბრეშუმეულს, ძვირფას ქვებს და წმინდა ფა-
რჩეულს. მათს ლაპარაკში ხშირად ალადინიც ჩაერეოდა ხოლ-
მე. თანდათან ალადინი მთლად გამოიცივალა და შეუმჩნევე-
ლად შეითვისა მოწინავე საზოგადოების ქცევა და ზნე. ალა-
დინი დააკვირდა იმასაც, თუ როგორ ყიდულობდნენ და ჰყი-
დნენ ძვირფას ქვებს და მალე შეიგნო და მიჰხვდა, რომ ის,
ვითომ და, ჭილი, რომელიც მან მოჰკრიტა ბაღში სასწაულთ-
მომქმედ ლამპრის მოტანის დროს, მართლა ჩვეულებრივი ხი-
ლი კი არ იყო, არამედ ძვირფასი ქვები, პატიოსანი თვლების
ხოლო მისებრი ქვები, როგორიც მას ჰქონდა, არ მოიპოვებო-
და არც ერთის ოქრომჭედლის საქულბაქეში, და ამან უფრო
დაარწმუნა ალადინი, რომ იგი პატრონია აურებელი სიმდიდრი-
სა. მაგრამ ალადინი იმდენად გონიერი იყო, რომ ეს ამბავი
არავის არ გაუმჟღავნა, თავის დედასაც კი არა. ექვს გარეშეა, რომ

ალადინი მხოლოდ სიფრთხილითა და თავის გონიერებით შეიქმნა მფლობელი იმ სიმდიდრისა, რომელიც მან შეიძინა ბოლო დროს.

ერთხელ ალადინი ქალაქის გარე-უბანში სეირნობდა. ამ დროს უცებ მოესმა შალაღი ხმით ძახილი: „ისმინეთ ბრძანება ხელმწიფისა, დაკეტეთ საქულბაქეები და სახლების კარფანჯრები და ნურავინ გამოხვალთ შინიდან, ვიდრე მისი დიდებულების ასული ბადრულბუდური არ მიბრძანდება. აბანოში და იქიდან სასახლეშივე არ დაბრუნდება“.

მთელი ერისადმი მიმართულ ძახილმა ალადინს აღუძრა სურვილი თავის თვალით დაენახა სეფექალი ურიდვით, რომლითაც ქალები, ჩვეულებრივ, თავ-პირს იბურავენ ხოლმე აღმოსავლეთში. განზრახვის სისრულეში მოსაყვანად მან ხერხი იხმარა და კიდევ მისწვდა თავის წადილს. იგი შივიდა და დაიმალა იმ კარებს უკან, რომლითაც სეფექალი უნდა შებრძანებულყო აბანოში. ეს კარები ისე იყო მოწყობილი, რომ ალადინი ცხადად დაინახავდა სეფექალის პირისახეს. მას დიდხანს არ მოუნდა ლოდნა, მალე გამოჩნდა სეფექალი და მასთან დიდი გუნდი ქალებისა. ალადინს კარების ჯუჯრუტანიდამ კარგად შეეძლო აეთვალიერ-ჩაეთვალიერებინა ბადრულბუდური და თვითონ კი შეუმჩნევლად დარჩენილიყო. როცა კარებამდის სამი თუ ოთხი ნაბიჯი-ღა იყო დარჩენილი, სეფექალმა რიდე აიხადა და მით ალადინს მისცა შეძლება გაეშინჯა ხელმწიფის ქალიშვილი. ბადრულბუდურისებრი უმშვენირესი შავგრემანი ქალი მთელს დედამიწის პირზე არ მოიპოვებოდა. მას ჰქონდა დიდრონი, ცოცხალი და ბრწყინავი თვალები, წყნარი და მშვიდი გამომეტყველება, ცხვირი-შესაფერი ზომისა, პირი პატარა და ვარდისფერი ბაგეები. ერთის სიტყვით, პირისახის ყოველი ნაწილი ფრიად ზომიერი ზ. მოხდენილი ჰქონდა. ამიტომაც, რაღა თქმა უნდა, ამისთანა უებარ მშვენირებამ მთლად შეიპყრო კკუა-გონება ალადინისა და აღუგზო ცეცხლი სიყვარულისა. აქედან შინ რომ დაბრუნდა, დედას ვერ

დაუძალა თვისი მღელვარება, მთელი დღის განმავლობაში შუბლი არ გაუხსნია და არც კმუნვარება გადუყრია. იგი ამ დღეს ჩვეულებრივზე ცოტასა-სქამდა და ისე დაწვა დასაძინებლად, რომ დედის არც ერთ შეკითხებაზე ხმა არ ამოუღია.

მეორე დღეს ალადინმა, შეამჩნია—რა რომ თვისის სიჩუმით დედას მწუხარებას აყენებს, გადასწყვიტა მისთვის მოეთხრო, თუ როგორ ნახა სეფექალი ბადრულობუდური. ალადინმა დედას არ დაუძალა ისიც, თუ რაგვარი შთაბეჭდილება მიიღო სეფექალის ნახვით და ამასთანავე დედას აუწყა, რომ მსურს ხელმწიფეს ჩემდა საცოლოდ ვსთხოვო მისი ასულიო. „დედავ, — დაუმატა მან, — მე უიმისოთ ველარ ვიცოცხლებ. მიიღე შრომა და გამოუცხადე ხელმწიფეს ჩემი ვედრება“.

ამ უცნაურ სიტყვების გაგონებაზე ალადინის დედამ ხმა მალლა გაიხარხარა. „შვილო ჩემო, — სთქვა მან, — ეგ რა გიფიქრია! ჭკუაზე ხომ არ შეიშალე, მაგისთანა სიტყვებს რომ მეუბნები!“

— დედილო, — მიუგო ალადინმა, — მე დაგარწმუნებ, რომ სრულიადაც არა ვარ შეშლილი და გონება ჩემი მე მახლავს. წინათვე ვგრძნობდი, რომ ჭკუა გადარეულობას მიკიჟინებდი და სიგიჟეს დამწამებდი; მაგრამ მაინც მე კიდევ ვიმეორებ, რომ მტკიცედ განზრახული მაქვს ჩემდა საცოლოდ ხელმწიფეს ვსთხოვო სეფექალი ბადრულობუდური. იმ წყალობას, რომელსაც მე, შენი პატივისმცემელი შვილი, გენუკვი, ნუ მომაკლებ და მის შესასრულებლად მოციქულობას ნუ დაიზარებ, თუ ჩემი სიკვდილი არ გწადიან.

ალადინის დედა ბევრსა სცდილობდა, რომ შვილისათვის გაექარვებინა ასრეთი უჯერო სურვილი. „ვსთქვათო, — ეუბნებოდა დედა ალადინს, — ძნელი არ არის ხელმწიფის ნახვა. მასთან შესვლის ნება აქვს ყველას, იმათაც, რომელთაც ჰსურსთ მიჰმართონ მისს მართლმსაჯულებას და იმათაც, რომელნიც რამე წყალობას ითხოვენ მისგან, თუ ამის ღირსნი არიან; მაგრამ შენი საქმე კი სულ სხვაა. ამას გარდა, არის კიდევ ერ-

თი დაბრკოლებაც, რომელიც ამ შემთხვევაში არ მოგისაზრებია. მგონი შენც კარგად იცი, რომ ხელმწიფის ნახვა—თუ რამე სათხოვარი გაქვს მასთან,—უსაჩუქროდ არ შეიძლება. აბა ჩვენ რას მივართმევთ ხელმწიფეს?”

— მაგაზედ ნუ იღარდებ, დედაო,—იმედულად უბასუხა ალადინმა დედას,—ის ხილები, რომელიც უბით მოვიტანე, წყეულ თვალთმაქცის-მიერ ჩემდა შემთხვეულ ხიფათის შემდეგ, იცოდე, ხილი არ არის და არც დაფერილი ჭიქა, როგორც მე და შენ გვეგონა. იგინი უძვირფასესი და უდიდეს ხელმწიფეთა საკადრისი ქვებია. მათი ნამდვილი ღირსება ზედმიწევნით გავიგე ოქრომჭედლების საქულბაქეებში. ვერც ერთი ქვა, რომელიც კი მე ვნახე ამ საქულბაქეებში, ვერ შეედრება ჩვენს ქვებს სიდიდითა თუ სილამაზით, ხოლო თასი მათი ფრიად დიდია. დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენი ასეთი საჩუქარი მოეწონება ხელმწიფეს. ჩინური დიდი სინი რომ გაქვს, იმაში დაეტევა ჩვენი ყველა ქვები. მოიტანე იგი, ზედ დავალაგოთ ქვები და ვნახოთ, როგორ გამოჩნდება მათი მრავალფერობა და როგორ იმოქმედებს ჩვენზე მათი ხილვა.

დედამ სინი მოიტანა. აბაში მყოფი ქვები ამოალაგა და სინზე დააწყო. ქვებმა კაშკაშა დღის სინათლეზე ისეთი ბრწყინვალე შუქი ამოაუშვეს, რომ მათი მრავალფერი ელვარებისთვის თვალის გასწორება შეუძლებელი შეიქმნა. დედა-შვილნი გაოცებულნი იდგნენ და სტკებობდნენ ამ სახილველით. თუმცა დედას არ ეჯერებოდა, რომ მართლა ეს ქვები იმ ფასისა ყოფილიყო, როგორც ამბობდა ალადინი, მაგრამ მაინც ამგვარი საჩუქარი ხელმწიფეთა საკადრისად სცნო, და ამიტომაც თავს-იდვა სახიფათო საქმე მოციქულობისა, რათა დაეკმაყოფილებინა ერთის მხრით შვილის სურვილი და მეორეს მხრით თვისი ცნობისმოყვარეობა.

რადგან სალამო ჟამი იყო და ხელმწიფის სასახლეში შესვლის დროც უკვე გასული, თვისი განზრახვის შესრულება მეორე დღისთვის გადასდო.

ალადინის დედამ, რომელმაც იკისრა ხელმწიფის კარზე მისვლა, აიღო ჩინურის სინი, სავსე ძვირფასის ქვებითა, გაახვია და გამოჰკრა ორს — თხელსა და მოსქელო — ხელსახოცში, გამოკრულს ხელი გაუყარა და, წუთის ყოყმანის შემდეგ, სახლიდამ გამოვიდა და დაადგა იმ გზას, რომელიც ხელმწიფის სასახლისაკენ მიდიოდა. დიდი ვეზირი სხვა ვეზირებითა და დიდებულებითურთ ის იყო სასახლეში შედიოდა, რომ ალადინის დედამაც სასახლის კარებამდე მიაწია. აქ ირეოდა მრავალი ხალხი, რომელთაც სასამარლო საქმე ჰქონდათ სასამართლოს კარები გააღეს. ალადინის დედაც სხვებთან ერთად შევიდა. ხალხს თითო-თითოდ იწვევდნენ, ისმენდნენ, არჩევდნენ და აბოლოვებდნენ საქმეს. ამ რჩევა-განხილვაში დრომ გასტანა მზის გადაწვერამდის. ბოლოს ხელმწიფე აბრძანდა, გამოეთხოვა საბჭოს წევრებს და თავის პალატებში შებრძანდა. მასთან გაჰყვა დიდი ვეზირიც. ალადინის დედა მიჰხვდა, რომ დღეს ხელმწიფე აღარ გამობრძანდება და რადგან სხვებიც წავიდ-წამოვიდნენ, თვითონაც გამოვიდა სასახლიდგან და შინ დაბრუნდა.

საჩუქრებითვე შინ მომავალი დედა რომ დაინახა ალადინმა, აღარ იცოდა, რა ეფიქრა. მაგრამ მალე დედამ გაუფანტა იქვენეულობა. ქვრივმა გულწრფელად მოახსენა შვილს: „შვილო ჩემო, ხელმწიფე ვნახე და მჯერა, რომ იმანაც დამინახა. მაგრამ იგი ძლიერ გართულიყო საქმეში და ესაუბრებოდა მარჯვენა მხრიდგანა თუ მარცხენიდგან მასთან. მისულ მთხოვნელებს. ეს საუბარი იმდენ ხანს გაგრძელდა, რომ ბოლოს, მგონი, ხელმწიფეს მოსწყინდა, სიჩქარით ადგა, ყური აღარ ათხოვა კიდევ მრავალ მთხოვნელებს და თავის პალატებში შებრძანდა. იმედია, ჩვენი დაწყობილობა არ ჩაიშლება. ხვალ კიდევ ვეახლები, ალბად ხელმწიფე უფრო მოკლით იქნება“.

თუმცა ალადინის მოუთმენლობა მეტის-მეტრ იყო, მაგრამ ამ პასუხმა იგი დაამშვიდა. როგორც პირველ დღეს, ისე მეორე დღესაც, დილა აღრიან, ალადინის დედა კიდევ მივიდა.

სასახლეში და მიიტანა თავისი ბოლჩა. დღევანდელი მისი მოციქულობიდანაც არა გამოვიდა-რა. საბჭოს კარები დაკეტილი იყო. აქ შეიტყო, რომ სასამართლოს კარები იღება მხოლოდ დღევანდელი დღით. ხვალ უნდა მოსულიყავიო, უთხრეს ქვრივს. ესრეთი ამბავი მიუტანა შვილს დედამ. საჭირო იყო კიდევ მოეცადნა ალადინს. შემდეგ ამისა ალადინის დედა კიდევ ექვსჯერ ეახლა ხელმწიფეს. იგი თუმცა ხელმწიფის წინაშე დგებოდა, რომ მისთვის თავისი თავი დაენახვებინა, მაგრამ მაინც არა გამოვიდა რა: ექვსივე მოციქულობა ისეთივე უნაყოფო გამოდგა, როგორც პირველი.

ბოლოს, მეშვიდე დღეს, ჩვეულებრივ ჟამს რომ ყრილობა დაიშალა, ხელმწიფე შებრძანდა თავის პალატში და დიდ ვეზირს, რომელიც მას თან შეჰყვა, ჰკითხა: „ეს რამდენიმე ხანია ერთი დედაკაცი ყოველ დღე მოდის ჩვენს სასამართლო პალატში და რაღაცა, ხელსახოცში შეხვეული, მოაქვს. ბჭობაზე დასხდომიდან მოკიდებული მის გათავებამდის აქედან ფეხს არ იცლის და მეცადინეობს მე მომიახლოვდეს. თუ კიდევ მოვიდა, მოუწოდეთ ჩემთან, რომ მოვისმინო მისი თხოვნა“. ალადინის დედა მერვეჯერაც გამოცხადდა სასახლეში. რაწამს ხელმწიფემ თვალი მოჰკრა დედაბერს, დარაჯების უფროსს უბრძანა აქ მომგვარეთ ეგ დედაკაციო.

საწყალი დედაკაცი, როცა მიუახლოვდა სამეფო ტახტს, ძალიან შეჰკრთა. იგი პირქვე დაეცა ხალხზე, რომელიც ტახტის ხარისხებზე ეშალა. ალადინის დედა დამხობილი იდგა იმ დრომდის, ვიდრე ხელმწიფემ არ უბრძანა, ადექიო.

„კეთილო დედაბერო, — უთხრა ხელმწიფემ, — ვხედავ, რომ შენ მოდიხარ ჩემს კარზე და აქა რჩები საბჭოს დაშლამდე. მითხარ, რა საქმისათვის ირჯები?“

მოისმინა-რა ეს სიტყვები ალადინის დედამ, იგი კვლავ დაეყრდნო მუხლებზე და მერე მიჰმართა ხელმწიფეს თავის სათხოვარით, რომელსაც მიუმძღვარა, მჭევრმეტყველური წინასიტყვაობა, რათა მოელომობიერებინა მისი გული, გრძელი წი-

ნასიტყვაობის შემდეგ ძლივს გაბედა გამოეთქვა თავისი გულის ნადები. წინასტყვაობა, რომლისაც საზოგადოდ ჩვეულებრივად არიან დედაკაცნი, აქ უფრო საჭირო იყო ხელმწიფის მრისხანების დასაცხრებად. შემდეგ ამისა ალაღინის დედამ დაწვრილებით მოუთხრო ხელმწიფეს, თუ მის შვილს როგორ ენახა ბადრულბუღური, რაგვარი სიყვარულის ალი აღეზნებოდა ამ სეფექალისადმი და რამდენ გზის ცდილიყო ბედკრული დედა, რომ გაექარვებინა შვილისთვის უჯერო ტრფიალება, ერთნაირად საწყენი მის დიდებულების მეფისაცა და მის ასულის სეფექალისაც. ბოლოს მეფეს მოახსენა: „თქვენი კარის ხლება გამაბედვინა შიშმა, რადგან დარწმუნებული ვარ ჩემი შვილი რამე უბედურებას აიტეხავს, თუ წადილი არ შეუსრულდაო“.

დედაბერის სიტყვა ხელმწიფემ მოისმინა გულმშვიდად და ამისთანა უცნაური თხოვნა სასაცილოდ არ მიითვალა.

ამ გულწრფელ დედაკაცს, ვიდრე პასუხს მიუგებდა, ჯერ დაეკითხა, რა გიჭირავს ხელშიო. იმავ წამს დედაბერმა აიღო ჩინური სინი და ხელმწიფეს მიაართვა: ძვირფას ქვების სიმრავლის დანახვამ ძლიერ გააკვირა ხელმწიფე, რადგან ამისთანა დიდრონი, ამისთანა შვენებისა და ელვარების გამომცემელი ქვები მთელს თავის სიკოცხლეში არ ენახა.

„ოჰო, რა მშვენიერია! — წამოიძახა მეფემ. — მერე მიუბრუნდა დიდ ვეზირს და მოახსენა: „აბა, რას იტყვი ამ ძვირფას ძღვენის შესახებ? ის, ვინც ამის მფლობელია, ნუ თუ ღირსი არ არის ჩემის ასულის სეფექალის შეუღლებისა და ნუთუნება არა მაქვს ამისთანა კაცს მივათხოვო ბადრულბუღური და მისგან კი მივიღო ეს ძღვენი?“

დიდმა ვეზირმა, მოისმინა-რა მეფის სიტყვები, აღარ იცოდა, რა ეთქვა.

დიდი ხანი არ იყო მას აქეთ, რაც მეფეს პირობა მიეცა დიდი ვეზირისთვის, ჩემს ასულს შენს შვილს მივათხოვებო. ამიტომაც დიდი ვეზირი მიუახლოვდა ხელმწიფეს და წასჩურ-

ჩულა: „ვიდრე ამ საქმეს გარდასწყვეტდეთ, გთხოვ, ბქვენო დიდებულებავ, სამი თვის ვადა დამინიშნათ. იმედი მაქვს ამ სამი თვის განმავლობამდე ჩემი შვილი, რომელიც თვით სეფექალსაც მოსწონს, როგორც კი აღიარა მან თვითონვე, შეიძლებს ალაღინის ძღვენზედაც უძვირფასესი საჩუქარი მოგართვათ. გარდა ამისა ალაღინი არც კი გიხილავთ თქვენის თვალით!“

მეფე, თუმცა დარწმუნებულიყო, რომ დიდი ვეზირი ამგვარ ძღვენს ვერ წარმოადგენსო, მაგრამ მაინც დაეთანხმა. მერე მიუბრუნდა ალაღინის დედას და უთხრა: „წადი შინ, დედაბერო, და შენს შვილს მოახსენე, რომ მე შემიწყნარებია მისი თხოვნა, ხოლო ქალს კი ვერ მივათხოვებ იმ დრომდე, ვიდრე შესაფერ მზითევს არ მოვუშადავ, და ეს კი სამს თვეზე ადრე არ მოხერხდება. მაშასადამე ჩვენს კარს შენ უნდა იახლო სამი თვის დასასრულს“.

ალაღინის დედა, რომელსაც არც კი სჯეროდა ამ საქმის კეთილად დათავება, მეტად გახარებული დაბრუნდა და შვილს ახარა კეთილი ამბავი. შვილმა უგულითადესი მადლობა მოახსენა ამ საქმის თაოსნობისათვის. თუმცა სამის თვის ვადა მეტად გრძელი იყო, მაგრამ მაინც დამშვიდდა. იგი დარწმუნებული იყო, რომ ხელმწიფე თავის სიტყვას აღარ გადასთქვამდა.

ამის შემდეგ თითქმის ორმა თვემ გავლო. ერთს საღამოს ალაღინის დედამ შენიშნა, რომ ლამპარში ჩასასხმელი ზეთი გამოლეოდათ. გავიდა ბაზარში ზეთის საყიდლად. ქუჩებში გავლისას შეამჩნია რაღაც სადღესასწაულო მზადულება. ხალხი საქულბაქეებს, დაკეტვის მაგიერ, ალებდა, ყვავილებით ამკობდა და გაჩირაღდნებას უპირებდა. ყოველ კაცს პირისახე უცინოდა. ალაღინის დედა ზეთის გამყიდავ ვაჭარს დაეკითხა: „ეს რა ამბავიაო“. ვაჭარმა მიუგო: „ამ საღამოს დიდი ვეზირის შვილი ირთავს სეფექალს ბადრულობუდურს, ხელმწიფის ასულს. სეფექალი ეხლა აბანოშია და მალე გამობრძანდება. ყველა ეს

მზადულება მის მისაგებებლად იმართება“. ალაღინის დედას მეტიც აღარ უნდოდა. იგი ისე სწრაფად გაექანა: შინისაკენ, რომ სულს ძლივს-ღა იბრუნებდა. „საყვარელო შვილო, — სახლში შესვლისავე უმაღლესად შესძახა გამწარებულმა დედამ ალაღინს, — ყოველიფერი დავკარგეთ: დიდი ვეზირის შვილი ამადამ ცოლად ირთავს სეფექალს ბადრულობუდურს“. შემდეგ ამისა შვილს მოუთხრო, თუ როგორ შეიტყო ეს სამწუხარო ამბავი. და საეჭოც აქ აღარა იყო-რა, რადგან ამ საქმის შესახებ ყველანი ხმა-მალღა ლაპარაკობდნენ.

პირველსავე გაგონებაზე ამ ამბავმა ელდნაკრავსავით გააშტერა ალაღინი. მაგრამ სატრფიალოს სიყვარულმა ისევ მალე გამოათხიზღა. მას მოაგონდა თვისი ლამპარი, რომელსაც ამგვარ შემთხვევაში დახმარება შეეძლო. „ვინ იცის, — წამოიძახა მან, — ვეზირის შვილი ამადამ ისეთი ბედნიერი არ იყოს, როგორც მას ჰგონია“. ალაღინმა თვისი განზრახვა გულში დაიმარხა და დედას სთხოვა ვახშამი მოამზადეო. თვითონ კი შევიდა ბაღში, აიღო ლამპარი და გახეხა იგივე ადგილი და ისრევე, როგორც წინეთ. წამსვე მას მოველინა გრძნეული და მოახსენა:

— რა გნებაჲს? მზათა კარ გემსახურო, როგორც შენი ტყვე და ტყვე ყვეღა მათა, რომელთაც სკდში უპყრათ ეგ ლამპარი, — გემსახურათ მეცა და ყვეღა სსკა ტყვეებიც მაგ ლამპარისა.

— გამიგონე, — უთხრა მას ალაღინმა, — შენ აქნობამდის ჩემთვის მოგქონდა საქმელი, როდესაც იგი შემომეღეოდა, ახღა კი სათხოვარი სხვაა და უფრო მძიმე. ხელმწიფეს ჩემდა საცოლოედ ვსთხოვე სეფექალი, მისი ასული. იგი დამპირდა, თხოვნას შეგისრულებო და სამი თვის ვაღა დამინიშნა, ხოლო აწ ეს პირობა მეფეს დაურღვევია და ამ საღამოს სეფექალს აძღვეს დიდი ვეზირის შვილს. ეხღა აი რასა გთხოვ: რაწამს ახაღვაზღა ცოლ-ქმარნი. შევღენ საძიღე ოთახში, მოიტაცე იგინი და მე მომგვარე.

— ბატონო ჩემო, მიუგო გრძნეულმა, — მზათა ვარ აგისრულო თხოვნა. სხვა ხღამ აღარა გაქეს-რა სათქმელი?

— ჯერჯერობით არათფერი, — უპასუხა ალადინმა.

იმავე წამს გრძნეული უჩინარი შეიქმნა.

სეფექალის ქორწილისთვის ყველაფერი დიდის ზემით მოემზადებინათ. ლხინი შესატყვისად გადაიხადეს. შუალამე გადასულიყო, რომ ნეფე-პატარძალი გაეშურნენ მათთვის და მზადებულ ოთახისაკენ. ფეხი შესდგეს თუ არა, გრძნეულმა მოიტაცა იგინი და ელდანაცემ ცოლ-ქმარს ერთ წამს ალადინის ოთახში ამოაყოფინა თავი.

— წაიყვანე ეს ახალგაზდა ნეფე და დაამწყვდიე სადმე ვერანა ადგილას, ხოლო ხვალ გარიჟრაჟზე ისევ გამოცხადდი, — ასრე დაავალა გრძნეულს ალადინმა.

გრძნეულმა იმავწამს ვეზირის შვილი მიიყვანა ბნელ ადგილას.

ალადინი სეფექალთან მარტოკა რომ დარჩა, მოწიწებით ჰკადრა:

— ნურათურისა ნუ შეგეშინდება, სეფექალო. თქვენ აქ სამშვიდობოში ბრძანდებით. თუმცა ძლიერ მიყვარხართ, მაგრამ ჩემ თავს ნებას არ მივცემ, რომ დავივიწყო ჩემი უღრმესი პატივისცემა თქვენდამი. მოვალეცა ვარ ვიქონიო თქვენი პატივისცემა. ეს საქმე ჩავიდინე მხოლოდ მისთვის, რომ უმართლო ჩემი მეტოქე თქვენი პატრონი არ გამხდარიყო. თქვენ თქვენის მშობელის ხელმწიფის პირობისამებრ ჩემი უნდა იყოთ.

სთქვა რა ეს სიტყვები, ალადინი გაშორდა მას. სეფექალი განცვიფრდა. მთელი ღამის განმავლობაში მას ერთ წამსაც არ სძინებია.

მეორე დღეს, დანიშნულ ვადას, გრძნეული ისევ გამოცხადდა, და ალადინს მოახსენა:

— მზათა ვარ, რა გნებავს, მიბრძანე.

— ვეზირის შვილი, — უთხრა ალადინმა, — გამოიყვანე იმ ადგილიდან, საცა დაგიმწყვდევია და მის ახალგაზდა მეუღლესთან ერთად მიიყვანე ხელმწიფის სასახლეში.

დიდი ვეზირის შვილი და მისი მეუღლე გრძნეულმა ერთ

წამს მიიყვანა ხელმწიფის სასახლის იმავე ოთახში, რომლი-
დგანაც მოეტაცნა.

გრძნეულმა აღასრულა თუ არა ალადინის ბრძანება, ხელ-
მწიფე იმავეწამს შებრძანდა ნეფე-პატარძლის საძილე ოთახში
თავის ასულის მოსაკითხავად. დიდი ვეზირის შვილმა, რომე-
ლიც სიცივისაგან ცახცახებდა, — რადგან მთელი ღამე ცივ ად-
გილას იყო დამწყვდეული, — გაიგო თუ არა კარების ჭრიალი,
ადგა და სალაროში შევიდა.

ხელმწიფე მივიდა სეფექალთან, გადუკოცნა ორთავე თვა-
ლები და ჰკითხა, როგორ ხარო. მერე თავი აუწია და დაამ-
ტერდა მის პირისახეს. ძალიან გაუკვირდა მეფეს, რომ მის
ასულს დაღონებული სახე ჰქონდა. მაგრამ ამ დანადგლიანე-
ბის მიზეზი კი ვერ შეიტყო. მეფე მიხვდა, რომ აქ რალაც ამ-
ბავი უნდა იყოსო. ადგა მაშინათვე, დედოფალთან მიიქრა და
უამბო, თუ რა ყოფაში ნახა თვისი ასული.

დედოფალი დაუყოვნებლივ გაეშურა თავის ასულის სანა-
ხავად. გულდაწყვეტილმა დედამ ჰკითხა ქალს მისი ამბავი და
რაც კი გარდახედოდა მას შეიტყო. მაგრამ დაჯერებით
კი როგორღაც არ ეჯერებოდა ეს ამბავი.

— ადე, ჩემო ასულო, — უთხრა დედამ ქალიშვილს, — შენ რა-
ღაც ცუდი სიზმარი გინახავს. დაანებე თავი შენგანვე შე-
თხზულს ოცნებას. ნუ თუ არ გესმის საყვირთა, სპილენძ-ქურ-
თა და წინწილათა ხმა. ყოველივე ეს გამოგაფხიზლებს, გაგა-
ხარებს, გასიამოვნებს და დაგავიწყებს იმ სისულელეებს, რო-
მელსაც მომითხრობ.

ამნაირად დავიწყებას მისცეს წუხანდელ ღამეს მომხდარი
უცნაური შემთხვევა. მხოლოდ დიდი ვეზირის შვილი ძლიერ
დაღონებული იყო. მას მხოლოდ უზომო თავმოყვარეობა ნებას
არ აძლევდა, რომ ყოველიფერი გამოემეტაღვნა.

სასახლის ამბები მარტო ალადინმა იცოდა და დარწმუნე-
ბულიც იყო, რომ ახალგაზდა ცოლქმარი, მიუხედავად წუხან-
დელ უსიამოვნო შემთხვევისა, ერთად არიანო. მას არ სურდა

იგინი მშვიდობიანად დაეტოვებინა. დაბინდდა თუ არა, ალა-
დინმა კიდევ ლამპარს მიჰმართა. იმავე წუთს გამოაცხადდა გრძნეული.
ალადინმა ისევ ის დაავალა, რაც წინა ღამეს. გრძნეულმა
ყოველივე შეასრულა. დიდი ვეზირის შვილმა ეს ღამეც, წი-
ნა ღამესავით, ცივს სადგურს გაათია, ხოლო სეფექალი კი
ალადინის ოთახში მარტოკა დარჩა. გრძნეული დილით ადრე
ისევ გამოაცხადდა და ალადინის ბრძანებისამებრ ცოლქმარი მი-
იყვანა სასახლის იმავე ოთახში, რომლიდამაც იგინი მოეტა-
ცნა.

ხელმწიფე გულის თანცქალით მოელოდა შეეტყო, თუ სე-
ფექალმა როგორ გაატარა მეორე ღამე. იგი დილა ადრე
შებრძანდა ნეფე-პატარძლის ოთახში. მეფე გაოცდა, რადგან
სეფექალი გუშინდელზე უფრო დაღვრემილი ნახა. ხელმწიფეს
ძლიერ უკვირდა, რომ სეფექალი დღეს უფრო დაღონებული
იყო, ვიდრე გუშინ. ამიტომაც იგი საშინლად განძვინდა, რა-
დგან შენიშნა, რომ მას რაღაცას უმაღვდნენ.

— შვილო ჩემო, — ამოღებულის ხმლით ხელში მიჰმართა
თვის ასულს ხელმწიფემ, — გამიმჟღავნე რასაც მიმაღავ, თუ არა
გსურს, რომ თავი გაგადებინო.

სეფექალი განრისხებულ და შეურაცხყოფილ ხელმწიფის
შეხედულობამ უფრო შეაშინა, ვიდრე ხმალმა და ამიტომაც
გადასწყვიტა დაწვრილებით ეამბნა ყველაფერი, რაც შეემთხვა
წარსულ ორ ღამეს.

ხელმწიფეს უფრო მეტად ის ეწყინა, რომ იფიქრა, ჩემს
ასულს ეს უცნაური ფათერაკი სრულად არევდაო. ამასობაში
დიდი ვეზირის შვილიც შემოვიდა მათთან და თავის მხრითაც
ცოლის ნაამბობის სიჭეშმარიტე აღიარა და ამასთანავე ხელ-
მწიფეს ზედმიწევნით დაუხატა მათ მიერ ნაგრძნობ ტანჯვა-
წვალებათა სურათი.

— მე მზათა ვარ თავი მოვიკლა, — დაუმატა მან, — ვიდრე-ღა
თავსვიდნა ამგვარი ცოლ ქმრობა, თუ, რასაკვირველია, კიდევ
მომეღის ისეთივე ტანჯვა, როგორიც უკვე გამოვცადე. და-

რწმუნებული ვარ სეფექალიც ამავე აზრისაა. გულსრულად გევედრები, თქვენო უდიდებულესობავ, ჩვენი ქორწინება დაარღვიო და ეს ამბავი საყოველთაო საცნობლად გამოაცხადო.

მწვავედ დანაღვლიანებულმა ხელმწიფემ, თავის ქალის ასრეთ უნუგეშო მდგომარეობისაგამო, მიიღო ეს რჩევა და გაცა ბრძანება, რომ მოესპოთ შვება-ლხენა ყველგან — სასახლესა, სატახტო ქალაქსა და მთელს სახელმწიფოში.

სამი თვის ვადა, რომელიც ხელმწიფემ ალადინს დაუნიშნა სეფექალის ბადრულბუღურის მისათხოვებლად, უკვე გავიდა. შესრულდა თუ არა სამი თვე, ალადინმა მეორე დღესვე, დილა აღრიანად, სასახლეში გაგზავნა თვისი დედა, რათა ხელმწიფისთვის გაეხსენებინა მისი პირობა.

ალადინის დედა მივიდა სასახლეში, ეახლა ხელმწიფის ტახტს და, ჩვეულებრივ, მეფის წინაშე პირქვე დაემხო. ხელმწიფემ ადგომა უბრძანა და მერე ჰკითხა, რა გნებავსო.

— გაახელი მოგაგონო, თქვენო დიდებულეობავ, რომ სამი თვის ვადა, რომელიც დაგვინიშნეთ, უკვე შესრულდა და ეხლა გევედრებით, თქვენო დიდებულეობავ, რომ პირობა აღასრულოთ.

სამი თვის ვადა იმ იმედით დაუნიშნა ხელმწიფემ ამ დედაკაცს, რომ ეგონა ამ თხოვნას აღარ გამიმეორებსო. დღევანდელი თხოვნის აღსრულება ხელმწიფეს უხერხულად ეჩვენა და რადგან თვითონ არ იცოდა, რა ეთქვა დედაკაცისთვის, მიჰმართა დიდ ვეზირს და ჰკითხა, შენ რას ფიქრობ ამ საგნის შესახებო.

— თქვენო უდიდებულესობავ, — მოახსენა დიდ ვეზირმა, — რა გაწუხებს იმგვარ საქმისთვის, რომელიც თავის თავად არაფერ სიძნელეს არ წარმოადგენს. თქვენს ასულს სეფექალს დაადეთ ისეთი ფასი, რომ ალადინის ყველა სიმდიდრე ვერ გასწვდეს მას. ეს იქნება საკმაო მიზეზი, რომ ალადინმა უარჰყოთ თავისი თავხედური განზრახვა.

ხელმწიფემ მოიწონა ეს რჩევა. მერე მიუბრუნდა ალადინის დედას და, ერთი წამის დაფიქრების შემდეგ, მოახსენა:

— კეთილო დედაკაცო, ხელმწიფეები არ გადუდგებიან ხოლმე თავის სიტყვას. მზათა ვარ შევასრულო ჩემი პირობა და შენი შვილი გავაბედნიერო ჩემის ასულის, სეფექალის, მასთან შეუღლებით. ხოლო ჯერ არ ვიცი, რა სარგებლობას მოუტანს ჩემს ქალს ეს ქორწინება. შენს შვილს მოახსენე, რომ მისი თხოვნა დაუყოვნებლივ აღსრულებულ იქნება, თუ იგი მომართმევს ორმოც ოქროს სინს, პირითპირამდის გავსილს იმგვარივე ნივთებით, როგორც შენის ხელით უკვე გამომიგზავნა. ამას გარდა კიდევ უთხარი, რომ ეს სინები სასახლეში უნდა მოიტანოს ორმოცმა ზანგმა და ყოველს ზანგს უნდა ახლდეს ორმოც-ორმოცი ახალგაზდა, ლამაზი, ბრგე, უძვირფასეს ტანისამოს მოსილი თეთროსანი ტყვე. წადი ახლა, ბერო დიაკო, მე შენს პასუხს მოვუცდი.

ალადინის დედამ ხელახლა თაყვანისცა ტახტს და შინისაკენ გასწია. მიმავალი დიაკი მწარედ იღიმებოდა, როცა იგონებდა თავის შვილის სულელურ ოცნებას.

— აბა სად იშოვნის იგი ამგვარ სიმდიდრეს, ჰფიქრობდა დედაკაცი, — წინათვე ვიცოდი, რითაც დასრულდებოდა ეს საქმე.

შინ რომ მივიდა, შვილს უამბო ყველაფერი, რაც დაავალა ხელმწიფემ და დაწვრილებით მოუთხრო, თუ რა პირობებს უდებდა ხელმწიფე მის ასულის მთხოვნელს.

დედას ეგონა, ეს პასუხი ჩემს შვილს თავზარს დასცემსო, მაგრამ ალადინმა წარბიც არ შეიხარა და დედას მოახსენა:

— ვეცდები დავაკმაყოფილო ხელმწიფე, ახლა შენ სადილის თავდარიგს შეუდექი და მანამ მე მოვისაზრებ, თუ როგორ მოვაგვაროთ ეს საქმე.

დედა სადილის მზადებას შეუდგა. ხოლო ალადინმა კი აიღო ლამპარი და გახეხა. გამოეცხადა გრძნეული და მიჰმართა ალადინს იმ გვარივე სიტყვებით, როგორც წინად.

ალადინმა განუმარტა თავისი სათხოვარი.

— ხელმწიფე ცოლად მრთავს თავის ასულს, სეფექალს. შაგრამ მთხოვს წინათვე წარვუდგინო ორმოცი მძიმე და ბაჯალლო ოქროს სინი, გავსილი იმ ბალის ხილით, სადაც ვიპოვე ლამპარი, რომლის ტყვე შენა ხარ. ხელმწიფე აგრეთვე ითხოვს, რომ ეს ორმოცი სინი მას მიართვას ორმოც ზანგმა და ყოველ ამ ორმოც ზანგთაგანს წინ უძღოდეს ორმოც-ორმოცი თეთროსანი ტყვე და ყოველი მათგან იყოს ქაბუკი, ლამაზი, მოყვანილი ტანისა და მშვენიერად შემოსილი. წადი და მომიტანე ეს ძღვენი ისე სწრაფად, რომ მე შემეძლოს იგი წარვუდგინო ხელმწიფეს იმ დრომდე, ვიდრე იგი საბჭოდგან გამობრძანდებოდეს.

გრძნეულმა მოახსენა, შენი ბრძანება დაუყოვნებლივ შესრულებული იქნებაო, და გაშპა, ხოლო რაოდენიმე ხნის შემდეგ ისევ დაბრუნდა. მას ახლდა ორმოცი ზანგი, რომელთაც ხელში ეჭირათ ოქროს ძვირფასი სინები; მათში ელაგა მარგალიტი, აღმასი, ლალი და იაგუნდი. ეს ძვირფასი თვლები სილამაზითა და სიდიდით აღემატებოდა წინანდელ ქვებსა, რომლებიც უკვე წარედგინა ხელმწიფესთვის. ამას გარდა ყოველს სინს ზემოდგან ეფარა ვერცხლის ფარჩეული, ოქროთი ნაქარგი. ყველა ამ შავსა და თეთრ ტყვეებს, ხელში დაჭერილ ჭურჭლებიანად, თითქმის მთელი სახლი მოეცვათ.

ალადინის დედა ამ დროს ბაზროდგან დაბრუნდა და ამდენი ხალხი და ეს სიმდიდრე რომ დაინახა, მეტად გაუკვირდა. ვიდრე დედა ყველა ამას კარგად გასინჯავდა, ალადინმა დაავალა:

— დედილო, ახლავე სასახლეში უნდა წახვიდე და ხელმწიფეს მიართვა ძღვენი—მზითევი ბადრულბუდურისა, დეე ამ ძღვენის მხილველ ხელმწიფემ განსაჯოს ჩემი მეცადინეობა.

ალადინმა დედის პასუხს არც კი დაუცადა, გაალო ალყათის კარი და ქუჩაში გაამწკრივა მონები, ასე რომ ყოველს თეთრს მონას უკან მოუყენა თითო ზანგი, რომელსაც თავზედ ოქროს სინი ედო.

ალადინის სახლიდგან გამოსულმა პირველმავე ზანგმა მიიქცია ყოველი გამვლელის ყურადღება. ხალხი ვიდრე გამოვიდოდა ყველა ორმოცი მონაღ ისიც შერეულად-წინუკან დგომით, მთელი ქუჩა ხალხით გაივსო. ყოველი მხრიდგან მორბოდნენ ამ უჩვეულებრივო და უცნაურ სახილველის საყურებლად. ყოველი მონის ტანისამოსი ისეთის დიდის ფასისა იყო ზ ისეთ ნაირად იყო შემკული ძვირფას ქვებით, რომ მცოდნე კაცები გაიძახოდნენ: შეცთომა არ იქნება, თუ ყოველი მონის ტანისამოსი თითო მილიონზედ მეტი დავაფასეთო. ყოველი ქსოვილის ხელკეთილობა, ყოველი მონის სიმარდე, კოხტა შეხედულობა, ვაჟკაცური გამომეტყველება, მათი თანტოლობა, ურთიერთისაგან ერთნაირ მანძილზე სიარული, ელვარება და წარმოუდგენელი სიმდიდრე ძვირფას ქვებისა, რომლებიც ასხმულიყო მათ ქამრებზე და ბოლოს მათი იარაღის ვადა, რომელიც ელვარებდა აღმასებითა, — ყოველივე ეს დიდ შთაბეჭდილებას ახდენდა მაყურებელ ხალხზე. ხალხი თვალს ადევნებდა ამ საკვირველ სახილველობას იმ დრომდე, ვიდრე სასახლისკენ მიმავალი ტყვე-მონები არ დაჰტარა გზის სივრცემ.

ხელმწიფეს აუწყეს მონების მოსვლა. მეფემ დაუყოვნებლივ ბრძანა შემოეყვანათ იგინი სასახლეში. სამსჯავრო პალატის კარები გაახვეს. მონები შევიდნენ და მარჯვენასა და მარცხენა მხარეს გამწკრივდნენ. დიდი შთაბეჭდილება მოახდინეს მონებმა, როცა ერთბაშად თავი მოუხარეს ხელმწიფეს, და თვისის მორთულობის კოპწიაობით და მშვენებით დააჩრდილეს ყოველივე, რაც კი ბრწყინავდა სასახლეში. ამ უთვალავი სიმდიდრის მხილველი მეფე მეტად განცვიფრდა. ამ წამიდგან იგი თითქმის შეურიგდა იმ აზრს, რომ აღესრულებინა ალადინისათვის წინადადებული თვისი პირობა. მისი ფიქრით, ამისთანა ძღვენის მორთმევა შეეძლო მხოლოდ დიდგვარიანსა და სიღარბაისლე-თავაზიანობით განთქმულ კაცს. ამგვარ მოსაზრებისაგამო ხელმწიფე მოწყალედ მოეპყრო ალადინის დედას და მოახსენა:

— კეთილო დედაკაცო, წადი და აცნობე შენს შვილს, რომ მე მოუთმენლად მოველი მას. ნუღარ დაიგვიანებს. წარმოსდგეს ჩემს წინაშე და ძღვენის წილ მიითვალოს სეფექალი, ასული ჩემი და მით მასიამოვნოს.

შინისაკენ გაჩქარებით მიმავალ ალადინის დედას პირისა-ზეზედვე ეტყობოდა, რომ მას კეთილი ამბავი მიჰქონდა.

— შვილო ჩემო, — შორიდგანვე ახარა ალადინს დედამ, ხელმწიფემ, თანახმად მთელის სასახლის დიდკაცობისა, გამოაცხადა, რომ შენ ღირსი ხარ შეეუღლო ბადრულობუდურს. იგი მოუთმენლად მიგელის, რომ დაგაქორწინოთ ქალ-ყმანი.

ალადინს აღუსრულდა მისი გულითადი სურვილი. იგი გადაეხვია დედას, მადლობა გადუხადა გარჯისათვის, მერე თავის ოთახში შევიდა, აიღო ლამპარი, რომელსაც თავის ბედნიერების საუნჯედ სთვლიდა, და გახეხა.

გრძნეული, მუდმივი აღმასრულებელი მისის ბრძანებისა, მაშინათვე გამოცხადდა.

— გრძნეულო, — უბრძანა მას ალადინმა, — იმიტომ მოგიხმე, რომ შენ ამავეწამს უნდა მახანაო, ბანების შემდეგ მომიმზადო იმგვარი ძვირფასი და მშვენიერი საცმელი, როგორიც ჯერ არც ერთს ხელმწიფეს არა სცმია.

ალადინს ჯერ არც კი დაესრულებინა ეს სიტყვები, რომ იგი უხილავი შეიქმნა. გრძნეულმა ერთ წამს მიაფრინა სხვა და სხვა ფერ მარმარილოს ქვით აგებულს და მშვენიერს აბანოში, სადაც ალადინს, რომელიც თავის თვალთ ვერავის ამჩნევდა, გახადეს საცმელი, აბანეს ერთს ვრცელსა და კოხტა აუზში, მერე იქიდგან შეიყვანეს ნელთბილ წყლიან ოთახში, დაბანეს ტანი სხვა და სხვაგვარ სურნელოვანებით. ამის შემდეგ კიდევ აბანავეს ნაირნაირ სითბოიან აუზებში. დასასრულ, უკანასკნელ აუზიდგან რომ ამოიყვანეს ალადინი, მას მთლად ეცვალა ფერი: პირისახე გაუახლდა, გაუსპეტაკდა, ვარდისფრად ექცა და მთელი ტანიც გაუთეთრდა და ნარნარი გაუხდა. ალადინი ტანთსაცმელ ოთახში რომ გამოიყვანეს, იქ თავისი

ძველი საცმელი აღარ დახვდა. მის მაგიერ გრძნეულს დაელოგებინა იმისთანა ტანისამოსი და ფეხსაცმელი, როგორიც ალაღინს ჰსურდა. ალაღინი გაოცდა, როცა იხილა სიმშვენიერე ახალის ტანისამოსისა. გრძნეულმა შემოსა იგი. ალაღინს აკვირვებდა მოხდენილობა ყოველის საცმელისა, რომლის მაგვარი სახილველი ვერც კი წარმოედგინა.

შეკაზმა - მორთვის შემდეგ გრძნეულმა ალაღინი იმავე ოთახში მიატრინა, საიდგანაც ამას წინად უხილავად გაჰქრნენ. მერე გრძნეული მიუბრუნდა ალაღინს და ჰკითხა:

— აღარა გაქვს-რა კიდევ დასავალებელი?

— როგორ არა, — უპასუხა ალაღინმა, — მსურს კიდევ ამავე წამს მომიყვანო ისეთი ცხენი, რომელიც შეხედულობითა და სიმშვენიერით აღემატებოდეს ხელმწიფის საჯინბოს ყველა ცხენებს და ამას გარდა მისი უნაგირი, ყაჯარი, აღვირი და ყოველი კაზმულობა ერთ მილიონზე მეტი ღირდეს. გავალებ აგრეთვე მომგვარო ოცი მონა ისეთივე ჩაცმულობით, როგორიც ეცვათ იმათ, რომელნიც ხელმწიფეს წარვუგზავნე. იგინი უნდა ჩემს ამაღას შეადგენდნენ და თან მომდევდნენ. კიდევ უნდა მომიყვანო სხვა ოცი მონაც, რომ იგინი, ოროლო-ოროლი, წყობისად, წინ მიძლოდნენ. მომგვარე აგრეთვე ექვსი მხევალი, მოსამსახურედ ჩემის დედისათვის. ესენიც ბადრულობუდურის მოსამსახურეებზე ნაკლებ არ უნდა იყვნენ ჩაცმულ-მორთულნი, და ყოველს მათგანს უნდა მიჰქონდეს ისეთივე საცმელი, როგორიც დედოფლის საცმელია. ჩემთვის საჭიროა აგრეთვე ათასი თუმანი ოქროს ფული, ათს ქისად განაწილებული. ეს არის ჩემი ბრძანება. წადი და, რაც შეიძლება მალე, შემისრულე.

დაასრულა-რა ალაღინმა თვისი მოთვლა, გრძნეული იმავ წამს გაჰქრა და მცირე ხნის განმავლობაში მოჰგვარა ტაიჭი და ორმოცი მონა, რომელთაც ხელში ეჭირათ თითო-თითო, ოქროს ფულით სავსე, ქისა; მოიყვანა აგრეთვე ექვსი მხევალი, რომელთაც თავზედ ედოთ საალაღინო დედის საცმელი.

ეს ტანისამოსი ყველასხვა საცმელს აღემატებოდა სიკეთითა და ფერით, და შეხვეული იყო ვერცხლის ბოღჩებში.

გრძნეულმა ყოველივე ეს წარუდგინა ალადინს.

ალადინმა ათ ქასათაგან ოთხი თავის დედას მისცა, და-ჭირების დროს მოიხმარეო. დანარჩენი ექვსი ქისა მონებს გა-დასცა და დაავალა ხელმწიფის სასახლისკენ მიმავლობისას, გზა ზე გზა, ქუჩებში ფული განაბნიეთ მუჭამუჭაო. მერე ალა-დინმა მოახდინა განკარგულება შესახებ იმისა, თუ როგორ უნდა ევლოთ სასახლემდის. თავის დედასაც სთხოვა მორთულ-იყო. მოემზადნენ. ალადინმა დაითხოვა გრძნეული ამ სიტყვე-ბით: „როცა დამჭირდები, მოგიწვევო“. გრძნეული გაჰქრა.

ალადინი დაუყოვნებლივ აღჯდა ცხენზე და გაემგზავრა სასახლისკენ თანახმად იმ წეს-რიგისა, რომელიც წინათვე გა-ნეგო. თუმცა მანამდე იგი ცხენზე არ მჯდარიყო, მაგრამ ეხ-ლა ისე მოხდენილად იჯდა, რომ კარგ მხედარსაც გამოუც-დელი არ ეგონებოდა. ქუჩები იმავწამს გაივსო უთვალავ ხალ-ხით, რომელსაც ჟრიამული გაჰქონდა და უფრო მეტად კი მა-შინ, როდესაც ექვსი მონა, მარჯვენია და მარცხნივ, ოქროს ფულს აბნევდა. ჟრიამული იმ ხალხს კი არ გაჰქონდა, რომე-ლიც ერთმანეთს ეცემოდა და გაბნეულ ფულს აგროვებდა, არამედ იმ კაცებს, რომელნიც ჩამომავლობით მაღალ წოდე-ბას ეკუთნოდნენ და ალადინის სიუხვით გაშტერებულნი იყვნენ. ალადინი ისე იყო გამოცვლილი, რომ იგი ველარ იც-ნეს ვერც იმათ, რომელნიც წინად მასთან ერთად ქუჩებში დროს ატარებდნენ და ვერც იმათ, რომელთაც რაოდენიმე დღის წინად ენახათ. ყოველივე ეს ასე მოჰხდა ლამპრის ძა-ლით, რომელიც მის მქონებელს იმოდენადვე ახალისებდა, რა-ოდენადაც ჰმატებდა სიმდიდრესა და ღირსებას.

ალადინი მიბრძანდა სასახლეში. ხელმწიფეს წინათვე გან-კარგულება მოეხდინა მის დასახვედრად. მსახურთ-უხუცესი მე-ფის ბრძანებისამებრ მიესალამა ალადინს და მიაცილა სამსჯავ-როს პალატამდის. აქ მსახურთ-უხუცესმა უზანგი დაუჭირა და

აღადინი ცხენიდგან ჩამოსვა, თუმცა-ღა იგი, თავის თავმდაბლობით, ამის წინააღმდეგი იყო და უზანგის ხელმოჭიდებას უარჰყოფდა. პალატში შესვლის დროს მისნი მონა-მსახურნი ორ წყობისად გაემწკრივნენ. მსახურთ-უხუცესმა, რომელიც აღადინს მარცხენა მხრით მიჰყვებოდა, მიიყვანა იგი ხელმწიფის ტახტამდე.

ხელმწიფემ თვალი მოჰკრა თუ არა აღადინს, მეტად გაოცდა, ჯერ ერთი მისის ჩაცმულობით, რადგან ამგვარი საცმელი თვითონაც არასდროს არა სცმოდა, და მეორეც მისის სიმშვენიერითა, სილალითა და დიადობით, რომელსაც მოკლებული იყო აღადინის დედა.

აღადინი მიუახლოვდა ხელმწიფეს და ჰსურდა მის წინაშე დამხობილიყო, მაგრამ მან ნება არ მისცა, თვითონვე გადაეხვია და გამოუცხადა უგულოთადესი სიყვარული და სთხოვა აბრძანებულიყო და დაბრძანებულიყო ხელმწიფისა და დიდი ვეზირის შუა. შემდეგ ამისა აღადინმა აღაღო პირი თავისი და სიწყნარითა და პატივისცემით მოახსენა ხელმწიფეს: ისეთი პატივი დამდეთ და ისე დამიხვდითო, რომ ამის ღირსი მე არ ვიყავიო. ბოლოს შენდობა ითხოვა მისგამო, რომ მან გაბედა და მიაპყრო თავისნი თვალნი, ფიქრნი და მისწრაფებანი ხელმწიფის ასულს, შეუდარებელს სეფექალს.

— და, — დაუმატა აღადინმა, — ვერ დავუმალავ თქვენს დიდებულებას, მე უსათუოდ ნაღველი თან გადამიტანს, თუ ჩემის სურვილის აღსრულების იმედი დამეკარგა; თუმცა-ღა ამასთანავე მე ჩემს თავს ამ ბედნიერების ღირსად არა ვსთვლი.

— შვილო ჩემო, — მიუგო ხელმწიფემ მეორედ მოხვევნის შემდეგ, — შენ მაწყენინებ, თუ ერთს წუთს მაინც იფიქრებ, რომ მე ოდესმე ვულალატებ ჩემს პირობას, დღეიდგან შენი სიცოცხლე ჩემთვის ძვირად ღირს და ამიტომაც მისს სადღეგრძელოდ არ შემიძლიან არ მოგცე წამალი, რომელიც ჩემს განკარგულებაშია. შენს ცქერასა და შენთან საუბარს მე ეხლა ჩემსა და შენს სიმდიდრეზედაც მეტად ვაფასებ.

დაასრულა-რა ხელმწიფემ ეს სიტყვები, იმავეწამს, მისის ნიშნებით, გაისმა ხმა საყვირებისა, სალამურისა და წინწილისა. ხოლო ალადინი ხელმწიფემ წაიყვანა მშვენიერს პალატში, საცა მოემზადებინათ საუცხოვო სადილი.

საუბრის დროს ალადინმა გამოიჩინა ცოდნა და სიბრძნე მრავლგვარი, და ამან უფრო დაარწმუნა ყველანი, რომ ალადინი, როგორც წინათაც გაგონილი ჰქონდათ, კეთილ-სათნო კაცი იყო. სტუმრობის შემდეგ ხელმწიფემ მიიწვია მსაჯულთ-უხუცესი და შეადგენინა სეფექალის ბაღრუღბუღურისა და ალადინის დაქორწინების ხელშეკრულობის სიგელი.

ხელშეკრულობა რომ მოამზადეს, როგორც კანონი ამას მოითხოვდა, ხელმწიფე დაეკითხა ალადინს: „არა გსურს, რომ აქ დარჩე, რათა ამაღამვე ქორწილი გავაჩალოთო“.

ალადინმა ხელმწიფეს მიუგო: „თუმცა დიდია ჩემი სურვილი, რომ რაც შეიძლება მალე გავბედნიერდე თქვენის დიდებულების მოწყალებით, მაგრამ მაინც, გთხოვ, გადასდო ეს საქმე იმ დრომდის, ვიდრე მე სეფექალის წოდებისა და ღირსების საკადრისს სასახლეს არ ავიშენებ. ამიტომაც, გთხოვ, მანიშნოთ შესაფერი ადგილი სასახლის ასაგებად. ყოველ ღონისძიებას ვიხმარ, რომ, რაც შეიძლება, მალე დავასრულო მისი აგება.“

— შვილო ჩემო, — უთხრა ხელმწიფემ, — საცა ინებებ და საცა მოსახდენი იყოს იქ დასდგი სასახლე. განსოვდეს კი, რომ რაოდენადაც დააჩქარებ ჩემს ასულთან შეუღლებას, იმოდენად ადრე დაავიგრავინებ ჩემს სიხარულსაც.

დასდეს-რა ესრეთი პაემანი, ერთმანეთს გადაეხვივნენ და გაიყარნენ. ალადინი აღჯდა ტაიჭზე და იმავე წეს-რიგით, რა წეს-რიგითაც სასახლეში მოვიდნენ, შინ დაბრუნდა. გზაზედ ისევ კვლავინდებულად მიეგება აუარებელი ხალხი, რომლის ყრიაბული და ალადინის სიუხვით გამოწვეული ხოტბის ხმა ყურთა სმენას აყრუებდა. ალადინი, შევიდა-რა თავის სახლ-

ში, ჩაიკეტა ცალკე ოთახში და გამოიხმო გრძნეული, რომელიც დაუხანებლივ გამოცხადდა.

— გრძნეულო, — უბრძანა მას, — არ შემოიძლიან არ შევაქო შენი გამრჯელობა, რადგან გულმოდგინედ მისრულებ ყოველსავე ჩემს თხოვნას. ხოლო ეხლა შენ გმართებს უფრო მეტი გამჭრიახობა და უფრო მეტი სიმარდე, ვიდრე წინად. გავალებ, სულ უმცირეს დროს განმავლობაში, ხელმწიფის სასახლის პირდაპირ, ამიშენო სასახლე, მართებული სეფექალის ბადრულბუდურისა, ჩემი პატარძლისა. შენთვის მომინდვია არჩევა მასალისა, ესე იგი ძოწეულისა, იასპისა, აქატისა, ამეთვისტონისა და უკეთეს და მრავალფერ მარმარილოსი. მსურს, რომ სასახლის ზემო სართულზე გააკეთო გუმბათის მსგავსი პალატა, ოთხ თანასწორ კუთხოვანი, ოც-და-ოთხ თანჯრიანი, ასე რომ ყოველ მხრივ დატანებული ჰქონდეს ექვს-ექვსი თანჯარა, და ყოველ თანჯარას ჰქონდეს დარაბი, მოჭედილი ბრილიანტითა, ლალითა და ზურმუხტით, ასე რომ ყოველ ამისებრი დედამიწის პირზედ ჯერ არავის ენახოს. მსურს აგრეთვე, რომ სასახლეს ჰქონდეს ეზოები, და ბაღი. უმეტეს ყოვლისა საჭიროა, რომ სასახლეს იმ ადგილას, რომელსაც მანიშნებ, ჰქონდეს სალარო, სავსე ოქროვერცხლის ფულითა. სასახლეში უნდა იყოს სამზარეულო, საკუჭნაო, სარდაფი, ავეჯეულობის საწყობი, ხოლო ავეჯი უნდა იყოს შესაფერი წელიწადის ყოველ დროისა და სასახლის სიმშვენიერისა. უნდა გაიმართოს საჯინბოც და მასში იყოს უკეთესი ცხენები, მეჯინბენი და ყველაფერი, რაც-კი საჭიროა ნადირობისათვის, მოეწყოს უკლებლივ. ამასთანავე უნდა იყოს სამზარეულონი და ხელის მოსამსახურეები, ხოლო სეფექალისთვის მხეველები. მიხვდებოდი ჩემს ნანატრს. წადი ახლა და, როცა ყველაფერს მოამზადებ, შემატყობინე.

მზე უკვე ჩადიოდა, როცა ეს საქმე ალაღინმა დაავალა გრძნეულს. მეორე დღეს, რიჟრაჟზე, ალაღინი ადგა-რა ლოგინიდან, გრძნეულიც გამოეცხადა.

— ბატონო, — უთხრა ალადინს, — შენი სასახლე მზათ არის. ნახე, მოგეწონება?

ალადინმა მოისურვა სასახლის დათვალიერება. გრძელმა იგი ერთ წამს გადიყვანა სასახლეში.

ალადინი დიდხანს სინჯავდა სასახლეს. ნახა მისი სალაროც, საცა მრავლად იდო ოქრო-ვერცხლის ფული, მისი პალატნიც, საჯინბოები და სხ, ერთის სიტყვით დაათვალიერა მთელი სასახლე და გრძელს უთხრა:

— მეტად კმაყოფილი ვარ. ჩემს ნანატრზედ უკეთესია. ეხლა მხოლოდ ერთი-ღა აკლია და ისიც იმიტომ, რომ დამავიწყდა და წინათვე ვერ გიბრძანე. ხელმწიფის კარებიდგან მოკიდებული ამ სასახლის იმ განყოფილებამდე, რომელიც დანიშნულია ბადრულობუდურის სადარბაზოდ, უნდა გაფინო. მწვანე ფერის მშვენიერი ხალი. ამ ხალზე გამოივლის სეფექალი თავის მამის სასახლიდგან და ამ სასახლეში შემობრძანდება.

— ამავეწამს დავბრუნდები, — უპასუხა გრძელმა, — და გაჰქრა.

ალადინს მეტად უკვირდა, რომ ყველა მისი სურვილი უცხად სრულდებოდა, ხოლო თვითონ კი არ იცოდა, თუ როგორ ხდებოდა ესა. გრძელი დაბრუნდა და ალადინი მისივე მამა-პაპულ სახლში გადიყვანა. ამავე წამს გაიღო ხელმწიფის სასახლის კარები.

იმ ადგილას, საცა დღეს ალადინის სასახლე გაჭიმული იყო, ხელმწიფის სასახლის მეკარეები მუდამ ტიტველა ფოლორცს ხედავდნენ. ამიტომაც მეტად გაიკვირეს, როცა ამ ადგილას დარბაზი მოეჩვენათ და როცა დაინახეს ხავერდის ხალი, გადაფენილი ორთავ სასახლეთა შორის. ჯერ კარგად ვერა გაარჩიეს-რა. ხოლო მათი განცვიფრება უფრო გამრავლკეცდა, როდესაც დაწვრილებით გასინჯეს ალადინის უუმშვენიერესი სასახლე. ამისთანა მოულოდნელ სასწაულის ამბავი მალე გავრცელდა მთელს სასახლეში. დიდი ვეზირი, რომელიც იმ დროს მოვიდა, როდესაც სასახლის კარები გაახვეს, სხვებზე უფრო

მეტად გაჰკვირდა. მან აცნობა ხელმწიფესაც, იგინი ორნივე ამ სასაწყაულისაგამო მთლად გაშტერდნენ. ამ დროს გამოჩნდა ალადინის დედა, მშვენიერად ჩაცმულ მხევლებით. იგი გამოეგზავნა ალადინს წინ-მისაძლოად და ახალს სასახლეში მისაცილებლად მომავალის მისის მეუღლის სეფექალისა. ალადინის დედა დიდის დიდებითა და მოწყალებით მიიღეს.

ხოლო ალადინიც აღჯდა ტაიქზე და ისეთისავე დიდებითა და ზემით მიბრძანდა სასახლეში, როგორც წინააღეს. სამამა-პაპეულო სახლს რომ სამუდამოდ გამოეთხოვა, თან წაიღო სასწყაულომომქმედი ლამპარიც.

სეფექალი ალადინს მიჰყვება.

ქორწინება იღლესასწაულეს იმავე ღლეს ისეთის დიდშვე-
ნიერებით, რომლისა-დარი ჯერ არასდროს არ ნახულიყო
მთელს ჩინეთში.

პირველი შეხვედრა ახალგაზდა ნეფე-პატარძლისა საუც-
ხოვო იყო. ალაღინს თავის თავი სიხარულისაგან აღარ ახსოვ-
და. მის სახის ყოველ გამომეტყველებასა და ტანის ყოველ
მოძრაობაში იხატებოდა მისი უზომო ბედნიერების გრძნობა.
სეფექალმა, პირველისავე შეხედვით, იცნო იგი მრავალ ოფი-
კალთა შორის და ველარ მალავდა თავის სიხარულს, რომ
ამისთანა მცველ-მფარველი ვიშოვნეო.

ეს ღლე საყოველთაო სიხარულის ღლე იყო. როდესაც
შემოღამდა, ალაღინის სასახლე, თითქოს განგების ძალითაო,
უცებ განათდა სხვა და სხვა ფერ ცეცხლით და ყურთა დამა-
ტკობელი მუსიკის ხმა გაისმა ყველა ბაღებში.

ვახშამის დროც მოვიდა. ალაღინმა სეფექალს ხელი ხელს
გაუყარა და მიიყვანა ერთს, მრავალ სანთლებით განათებულ,
პალატში, სადაც გრძნეულის მეოხებით გაწყობილი იყო მშვე-
ნიერი სუფრა; მასზე დალაგებული იყო ოქროს სინები, სავსე
უგემრიელესის საჭმელებითა; აგრეთვე ლანგრები, ფინჯნები
და თასები მრავლად ეწყო საკუქნაოში. ყოველი ქურქელი
წმინდა ოქროსი იყო და ხელოვნურად ნაკეთები.

სეფექალი ბადრულობუდური, ალაღინი და დედა მისი სუ-
ფრას რომ შემოუსხდნენ, გაისმა ნარნარი ხმა საკრავებისა
და ხმა-ტკბილ და ულამაზეს ქალებისა. ეს დაკვრა-სიმღე-
რა ვახშამის გათავებამდის არ შეწყვეტილა.

ვახშამის შემდეგ მესაკრავეთა მაგიერ გამოვიდნენ მოცეკ-
ვავე ქალ-ვაჟნი. იგინი საკვირველის სიმარღით ცეკვაობდნენ.
შუალამე უკვე მოახლოვებულიყო, ალაღინი, მაშინდელ დრო-
ის ჩვეულებისამებრ, ადგა, ჩამოართვა ხელი სეფექალს და სა-
ცეკვაოდ გამოითხოვა. ამით დასრულდა საქორწილო მეჯლი-
სი. იგინი ორთავე ისე მშვენიერად ცეკვაობდნენ, რომ ყვე-

ლანი გაოცდნენ. ცეკვაობის შემდეგ ალადინი და სეფექალი ხელგაყრილებივე წავიდნენ მათთვის მომზადებულ პალატებში.

მეორე დღეს ალადინს რომ გაეღვიძა და გუშინდელზე უკეთესად ჩაიკვია, ბრძანა, ჩემი საჯდომი ცხენი მოიმიყვანეთო. შებრძანდა ცხენზე და ხელმწიფის სასახლეში მიბრძანდა. მას თან ახლდა მრავალი მონები. მიბრძანდა-რა სასახლეში, დიდის მორჩილებით ჰკადრა ხელმწიფეს: დღეს მეწვიეთო და თან მოიყვანეთ აგრეთვე დიდი ვეზირი და სასახლის წარჩინებული მოხელეები. ხელმწიფე გადაეხვია მას და დაუყოვნებლივ ინება დაეკმაყოფილებინა სიძის თხოვნა. რა მოემზადნენ, ხელმწიფემ, ალადინის სასახლის სიახლოვისაგამო, ინება ფეხით მიბრძანება. მეფეს წინ მიუძღოდნენ სასახლის წარჩინებული კაცები, ხოლო მარჯვენით მიჰყვებოდა ალადინი და მარცხენით დიდი ვეზირი. რაოდენადაც ხელმწიფე უახლოვდებოდა ალადინის სასახლეს, იმოდენად უფრო და უფრო აღტაცება ემატებოდა ამ საკვირველ სასახლის სიმშვენიერისგამო. ხოლო რაც იმან იგრძნო შიგ სასახლეში შესვლის შემდეგ, იმას კაცი სიტყვით ვერ გამოსთქვამს. მეფის გაკვირვებითი ღალადის, ყოველი პალატის დათვალიერების დროს, საზღვარი აღარა ჰქონდა. ხოლო უკანასკნელად რომ შებრძანდა ოც-და-ათხუთჯარიან პალატში და როცა დაინახა ღაღები-თა, ზურმუხტებითა და აღმასებით მოჭედილი მისი დარაბები, გაოცებისა და აღტაცებისაგან ადგილასვე გაყუჩდა.

ამ პალატიდგან დაბლა რომ ჩავიდნენ, ალადინმა ახლა შეიპატიჟა იმ პალატში, საცა საქორწილო ღვინო გადებანა ბადრულბუდურისთვის. სეფექალმა მამა თვისი, ხელმწიფე, ისეთის კმაყოფილებით მიიღო, რომ ეგრძნობებინა, რა ბედნიერი ვარო ალადინისთანა ქმრის შოვნისაგამო. აქ იყო ორი მაგიდა, რომელზედაც ეწყო ოქროს სინები, უვემრიელეს საქმე-ლებით. ხელმწიფე პირველ მაგიდას შემოუჯდა და თან დაისვა სეფექალი, ასული თვისი, ალადინი და დიდი ვეზირი. დანარჩენი დიდებულები მეორე მაგიდას შემოუჯდნენ. ეს მაგი-

და ფრიად გრძელი იყო. ხელმწიფეს საჭმელები მეტად ეგემ-
რიელა და ბრძანა, რომ ჩემს დღეში ამისთანა ხორაგი არ მი-
ჭამიაო. მაგრამ ყველაზე მეტად აკვირვებდა მას ოთხი საკუჭ-
ნაო, სავსე ოქროს ფინჯნებითა, ლარნაკებითა და თასებით,
რომელნიც ძვირფას ქვებით იყვნენ მოჭედდინი.

ხელმწიფე ხომ იყო აღტაცებული ალადინისაგან და ხალ-
ხსაც ნაკლებად არ უყვარდა იგი. ყოველთვის, როცა კი ალა-
დინი აღმხედრდებოდა და თვის სასახლიდამ ანუ ტაძარში ანუ
ვინმე წარჩინებულ პირთან წასასვლელად გავიდოდა, თვისის
მრავალ რიცხვოვან ამალის ორს მონათაგანს დაავალებდა ხოლ-
მე გზა და გზა ეყარათ ოქრო, ებნათ ფული იმ გზებსა და
ფოლორცებზე, რომელზედაც მოუხდებოდა გავლა. არც ერთი
საწყალი კაცი მის სასახლის კარებიდამ ხელცარიელი არ და-
ბრუნებულა. ამნაირადვე იქცეოდა ალადინი სანადიროდ წა-
სვლის დროსაც და დიდს სიუხვეს იჩენდა შარა გზებსა და
სოფლებში. ამას გარდა ალადინი ყველას ეპყრობოდა ალერ-
სიანად, უწყინარად და გულკეთილად და ამგვარ ქცევამ მას
მოუპოვა ხალხის სიყვარული; შეიძლება ვსთქვათ ისიც, რომ
ყველანი მის მზეს ფიცულობდნენ.

ბევრმა წელიწადმა გავლო მას აქეთ, რაც ალადინი ამ-
გვარად სცხოვრობდა და იშვებდა და სამართლიანადაც იგი
ღირსი იყო ამის ყოვლისა. ამასობაში თვალთმაქცს, რომელმაც
ასრეთი ბედნიერება, თავის და უნებურად, მიანიჭა ალადინს—
თუმცა-ლა თვითონ უნდოდა ამ ხარისხისა და სიმდიდრის მო-
პოება—მოაგონდა ალადინი. მაშინ იგი აფრიკაში იყო. თუმ-
ცა დარწმუნებული იყო, რომ აქამდის ალადინი დაიღუპებოდა
მღვიმეშიო, მაგრამ მაინც აზრად გაივლო, მოდი ერთი ბეჯი-
თად გამოვიწვლილო, თუ რა მოუვიდა ალადინსო. იმან მიჰ-
მართა ჯადოქრობას, რომელიც ზედმიწევნით იცოდა და შე-
იტყო, რომ ალადინი არა თუ არ დაღუპულა, არამედ დედა-
მიწის პირზე სცხოვრობს, აქვს დიდი სიმდიდრე, დიდს პატივ-
დებაშია და ცოლად ჰყავს სეფექალი, ასული ხელმწიფისა.

შეიტყო რა ყოველივე ესა თავის ჯადოქრობით, სიბრა-
ზისაგან აენტო.

— ეს უღირსი მკერვლის შვილი, — წამოიძახა მან, — მიმხვდა-
რა, თუ რა ძალა ჰქონია ლამპარს. მე კი მეგონა, რომ იგი
უკვე დაიღუპაო. რასა ვხედავ ახლა! იგი სტკბება ჩემის შრო-
მისა და უძილოდ გატარებულ ღამეების ნაყოფით. მე თავს
მოვიკლავ და იმას კი არ ვახარებ!

მეორე დღესვე დილა აღრიან შეჯდა ცხენზე და ჩინეთს
მიაშურა. გავლო ქალაქით ქალაქი, მაზრით მაზრა. გზაზედ ის-
ვენებდა მხოლოდ თავის ჯაგლაგის მოსაალაფებლად. ამნაირად
მივიდა ჩინეთში და მერე მალე დროში სატახტო ქალაქშიაც
ხელმწიფისა, რომლის ასული ცოლად შეერთო ალადინს.

მისვლისავე უმაღ, უწინარეს ყოვლისა, აფრიკელ თვალ-
მაქცმა მოინდომა შეეტყო, რას ლაპარაკობდნენ ალადინის შე-
სახებ. ამ აზრით იგი შევიდა იმისთანა ადგილას, საცა იკრი-
ბებოდა მოწინავე საზოგადოება ჩაის სასმელად. მალე მის
ყურს — მარჯვენითაცა და მარცხენითაც — მიესმა ლაპარაკი შე-
სახებ ალადინის სასახლისა. თვალთმაქცმა გააბა საუბარი თვის
ახლო მჯდომ პირთან, რომელსაც უთხრა, რომ ეხლახანს მო-
ვედი აფრიკიდგანაო, მესმოდაო ქება ალადინის სასახლისა და
ახლა, როგორც უცხო ქვეყნელს, მსურს მისი დათვალიერებაო.

იმ პირმა, რომელსაც მიჰმართა თვალთმაქცმა, დიდის სი-
მოვნებით ასწავლა ალადინის სასახლის გზა და თვალთმაქცი
წამოდგა და იმავწამს წავიდა. მიუახლოვდა — რა სასახლეს, კარ-
გად დაათვალიერა იგი ყოვლის მხრით და დარწმუნდა, რომ
ამ სასახლის აშენება სასწაულთმოქმედ ლამპარის უნარი უნდა
ყოფილიყო.

ახლა საჭირო იყო შეეტყო, სად ინახებოდა ლამპარი,
ალადინს თან დაჰქონდა, თუ სხვაგან სადმე ინახავდა. ყოვე-
ლივე ეს თვალთმაქცმა შეიტყო თავის ჯადოქრობით. მისის
გამოკვლევით, ლამპარი ახლა ალადინის სასახლეში უნდა ყო-

ფილიყო, ხოლო თვითონ ალადინი კი ერთის კვირის ვადათ სანადიროთ წასული.

— აი, კაი შემთხვევა, გაიფიქრა მან; ეს შემთხვევა მე არ უნდა დავკარგო. ლამპარი მალე ჩემი იქნება.

იგი მივიდა ლამპარის მკეთებლის საქულბაქეში, იყიდა თორმეტობადე ლამპარი, ჩააწყო კალათაში, რომელიც ამ შემთხვევისათვის განგებ იშოვა, და დაუყოვნებლივ, კალათით ხელში, გასწია ალადინის სასახლისკენ და მორთო ძახილი:

— არავისა გნებავსთ ძველი ლამპარი ახალზე გამოსცვალოთ!

ამ უცნაურმა ხმამ საზოგადო ყურადღება მიიპყრო და მსმენელნი გააკვირვა. რაოდენიც წინ მიდიოდა, ქუჩებში მოთამაშე ბიჭები, უცნაურ ხმის გაგონებაზე, მის გარეშემო გროვდებოდნენ და ჟრიამული გაჰქონდათ, რადგან იგი სულელი ეგონათ. თვალთმაქცი კი ყურადღებას არ აქცევდა მათ და თავისას გაიძახოდა:

— არავისა გნებავსთ ძველი ლამპარი ახალზე გამოსცვალოთ!

იმდენი იყვირა ერთი და იგივე, იმდენი იარა წინ-უკან წინაშე სასახლისა და მის გარეშემო, რომ ბადრულბუღურმა, რომელიც ოც-და-ოთხ ფანჯრიან პალატში ბრძანდებოდა, მონდომა შეეტყო, რას ყვიროდა იგი კაცი, რომლის ხმა, ბავშვების ჟრიამულისაგამო, ყრუდ მოესმოდა, მან გაგზავნა ერთი მხევალსაგანი შეეტყო მიზეზი ხმაურობისა. მხევალი ხარხარით შემოიქცა პალატში და სეფექალს მოახსენა, რომ ვიღაც კაცი ახალს ლამპარებს ძველებზე სცვლისო.

— არ ვიცი, თქვენო უმაღლესობავ, — განაგრძო ამ მხევალმა, — შეგინიშნავთ თუ არა ის ლამპარი, რომელიც აგერ ლავგარდანზედ დევს. ვისაც იგი ეკუთვნის, მგონი, არ გაჯავრდება მის ალაგას ახალს რომ დაინახავს. თუ სეფექალი ინებებს, ახლავე დარწმუნდება, იგი კაცი მართლა ისეთი სულელია, რომ თავის ახალს ლამპარებს ძველებზე სცვლის!

ლამპარი, რომლის შესახებ ლაპარაკობდა მხევალი, ის ლამპარი იყო, რომელიც, სანადიროთ წასვლის წინათ, ალადინმა

ლავგარდანზედ დასდო. ალადინს იგი ჩვეულებრივ თან და-
ჰქონდა ხოლმე და მხოლოდ ამ შემთხვევაში შინ დასტოვა და
დასდო იმისთანა ადგილას, სადაც, როგორც თქრობდა, ვერა-
ვინ შეამჩნევდა. ხოლო თან არ წაიღო მისთვის, რომ ეშინო-
და, ვაჟ თუ რამე შეევამთხვიო ნადირობის დროს, როცა მო-
მიხლება გახდომ-გამოხდომა და დამჭირდება სისწრაფეო.

ბაღრულობუდური, რომელსაც ლამპრის საიდუმლო ძალა
არა ჰქონდა შეტყობილი, სამწუხაროდ, დაეთანხმა მხევლის
რჩევას და ერთს შინაყმას უბრძანა წაეღო ლამპარი და ახალ-
ზე გამოეცვალა. შინაყმამ წაიღო. დანახვისავე უმაღლ თვალთ-
მაქცი მიჰხვდა, რომ ეს იყო სწორედ ის ლამპარი, რომელსაც
ეძებდა. წარმოუდგენელი იყო, რომ ამისთანა ლამპარი სხვაც
ყოფილიყო სასახლეში, რადგან იქ ყველა ჭურჭელი ვერცხ-
ლისა და ოქროსი იყო, ხოლო ეს ლამპარი კი სპილენძისა.
თვალთმაქცმა სიჩქარით გამოართო, უბეში ჩაიღო და მის მა-
გიერ სრულიად ახალი მისცა.

ლამპრის გაცვლის დროს აქ მრავალი ბიჭ-ბუჭობა და გა-
მვლელ-გამომვლელი იყო. იგინი ყვიროდნენ და ხარხარობ-
დნენ. ხოლო აფრიკელ თვალთმაქცს, ნაშოვრით გახარებულს,
მათი დარდი არა ჰქონდა და მათს ყვირილს ყურადღებას არ
აქცევდა. იგი ნელ-ნელა განშორდა ამ ადგილს და მიმავლო-
ბისას აღარც იძახა და ახალს ლამპრებს ძველებზე ვცვლიო.

ორივე სასახლის შუა მდებარე ფოლოორცი გავლო და გა-
ვიდა მისთანა ქუჩებში, საცა ხალხის მოგზაურობა ნაკლებად
იყო, ასე მიაწია ქალაქის კარებამდე. გავლო-რა კარები, ახლა
დაადგა ქალაქის წინაუბნის გზას და მინდორში გავიდა. აქ მო-
ძებნა განმარტოებული ადგილი და დაბინდებას დაუცადა. რო-
ცა კუკუმათმა მოიცვა არემარე, უბიდგან ამოიღო ძვირფასი
ლამპარი და გახეხა. მის გამოხმობაზე უცბად გამოჩნდა გრძნე-
ული.

— რა გნებაეს? მზათა ვარ გემსახურო, როგორც შენა ტყვე და

ტყვე ყველა მათი, რომელთაც ხელში უზურათ ეგ ლამპარი, — მზათა ვაჭოტ გემსახურათ მეტა და ყველა სხვა ტყვეებიც მაგ ლამპარისა.

— გობრძანებ, — მიუგო აფრიკელ თვალთმაქცმა, — ასწიო შენ-მიერ ანუ სხვა ტყვეთა-მიერ ამ ქალაქში აშენებული სასახლე და იმ სახითვე, როგორც ეხლათ, და მასში მცხოვრებ მდგმურებითურთ გადიტანო აფრიკის ამა და ამ ადგილას და თანაც მეც წამიტანო.

გრძნეული ხმა ამოუღებლივ შეუდგა მისდამი წინადადებულ ბრძანების შესრულებას და რამდენიმე წამის განმავლობაში თვალთმაქციცა და სასახლეს მდგმურებითურთ გადიტანო აფრიკის იმ ადგილას, რომელიც ანიშნა თვალთმაქცმა.

ალადინის ქორწილის შემდეგ ხელმწიფეს ჩვეულებად შეექმნა ალადინის სასახლის დათვალიერება. დილაობით ლოგინიდან რომ აბრძანდებოდა, შევიდოდა ხოლმე თავის სამეცადინეო პალატში, საიდგანაც კარგად სჩანდა სიძის სასახლე, და აქედან სტკებებოდა მისის ცქერით. ახლაც, სასახლის მოტაცების მეორე დღეს, ისევ ჩვეულებისამებრ, გადახედა იმ ადგილს, საცა სასახლე ეგულებოდა, მაგრამ სასახლის მაგიერ მარტოლა ცარიელი ადგილი მოეჩვენა. ჯერ არ ეჯერებოდა მას, ალბად ვსტყუვდებო, ფიქრობდა. თუმცა მოკრიალებული დილა იყო და ცაც უღრუბლო, მაგრამ მაინც თვალელები მოიფშენიტა, რომ კარგად გაერჩია. ხოლო ამის შემდეგაც ისევ ცარიელი ადგილი წარმოუდგა თვალწინ.

— აღარ ვსცთები, — აბობდა იგი, — სასახლე სწორეთ ამ ადგილას იდგა. თუ დაიქცა, ნამუსრევი მაინც გამოჩნდებოდა, თუ მიწამ ჩაყლაპა, რამე კვალი მაინც დაეტყობოდა ამ ალაგს.

ბრძანა, რაც შეიძლება სწრაფად მომიხმეთ დიდი ვეზირიო. როცა ვეზირი გამოეცხადა, ხელმწიფემ ჰკითხა:

— მითხარი, თვალელები ხომ არ დამბრმავებია? სად არის ალადინის სასახლე?

— მართლაცა და, თქვენო უდიდებულესობავ, მეც ვერა

ვხედავ სასახლეს, — უპასუხა დიდ ვეზირმა. — წინათვე ვიცოდდი, რომ აღრე თუ გვიან, ასე უნდა მომხდარიყო. (ამ სიტყვებს ვეზირი უფრო იმიტომ ამბობდა, რომ ალადინის ჯავრი სჭირდა, რადგან იგი მეტოქედ გაუხდა მის შვილს). თქვენო დიდებულებავ, — განაგრძო მან, — ალბად გახსოვთ, მე უკვე პატივი მქონდა მომეხსენებინა თქვენთვის, რომ სასახლე, რომელიც თქვენ გაოცებდათ, ჯადოქრობისა და ანუ ჯადოქრის საქმე არისო. მაგრამ თქვენს დიდებულებას არა სჯეროდა ჩემი სიტყვა.

საქმე ცხადი იყო და დიდი ვეზირის სიტყვა სარწმუნოდ მისაჩნვეი შეიქმნა. მეფე, გულნატკენი მით, რომ ასრე მწარედ მოსტყუვდა, საზარლად გარისხდა.

— სადაა იგი მატყუარა, ბოროტმოქმედი, იგი წყეული თვალთმაქცი? — ძრიალებდა განძვინებული ხელმწიფე. — მომგვარეთ იგი, რომ თავი გავაგდებინო! ოც-და-ათი მხედარი, თავით ფეხამდე შეიარაღებული, ეხლავ წავიდეს, მოსძებნოს იგი, შეიპყრას და წარმომიდგინოს ცოცხალი ანუ მკვდარი?

დასტა ცხენოსანთა იმავწამს გაეშურა და ალადინს შეეფეთა ხუთისა თუ ექვსის ალაჯის მანძილზე ქალაქიდგან. ალადინი ნადირობიდგან შინ მოდიოდა და ამ საქმის შესახებ არაფერი იცოდა და გულარხეიანად იყო. დასტის წინამძღოლი ოჯიკალი მიუახლოვდა ალადინს და მოახსენა:

— სეფეწულო, იძულებული ვარ დიდის მწუხარებით გამოგიცხადო ხელმწიფის ბრძანება, რომლის ძალით ეხლავე უნდა შეგიპყრათ და, ვითარცა სახელმწიფოს მოღალატე, მიგიყვანოთ მის წინაშე.

ამისთანა განცხადებამ ძრიელ გააკვირა ალადინი, რადგან თავისი თავი მართალი ეგონა. ოჯიკალს ჰკითხა, არ იცი, რა დანაშაულობას მწამებენო. მან უპასუხა, რომ არც მე და არც ჩემმა ხელქვეითებმა სრულიად არა ვიცით-რაო.

— ხელმწიფის ბრძანებანი საღმრთონი არიან, — ბრძანა ალაღინმა, — აღასრულეთ იგინი, მე მზათა ვარ დაგემორჩილოთ.

ბორკილები გაუყარეს ხელფეხში და ამგვარ სამწუხარო სახით გაატარეს ქალაქში, მოქალაქეთა თვალწინ. მისი მხილველი ხალხი ტიროდა, რადგან ალაღინს უზომოდ შეეყვარებინა თავი თვისი და მთელი ერიც პატივსცემდა მას.

ხელმწიფე, დიდი ვეზირის თანადასწრებით, ალაღინს მოელოდა სამსჯავროს პალატში. ალაღინმა ფეხი შემოსდგა თუ არა, მეფემ ჯალათს უბრძანა თავი მოჰკვეთეო, მე არა მსურს არც მაგისი მოსმენაო და არც მაგისი მხილებაო.

ჯალათი სწვდა ალაღინს და უთხრა მუხლებზე დაემხეო. მერე თვალეხი აუკრა, მახვილი იძრო და სამ გზის ჰაერში მოიქნია, რომ ბოლოს ხერხიანად მოერტყა. შემდეგ ამისა შეჩერდა და, ჩვეულებისამებრ, დაუწყაო ლოღინი ხელმწიფის უკანასკნელ სიტყვას.

ამდროს ხალხი, რომელსაც წინათვე ენახა შებორკილებული ალაღინი და მიმხვდარიყო, თუ რისთვისაც მიჰყვანდათ იგი სასახლეში, მალლა ხმით ყვიროდა და ევედრებოდა ხელმწიფეს, შეიწყალე ეგ უბედურიო.

— პატიება ალაღინსო, ჰქუხდა ათასი ხმა.

ეს ხმა, — ნიშანი ერის სიყვარულისა ალაღინისადმი, — მიესმა ხელმწიფეს. გული ამოუჯდა სიბრალულით და იმავწამს ჯალათს უბრძანა მახვილი ქარქაშსავე მისსა მიაქციეო, ხოლო აკრული თვალეხი შეუხსენ და გაათავისუფლე ალაღინიო. ამას გარდა საერო მყვირალსაც დაავალა, ყოველ კუნჭულს იყივლე და ყველას შეატყობინე, რომ ხელმწიფემ ალაღინს სიცოცხლე მიანიჭაო.

ხალხის ყრილობაც დაიშალა. ერს უხაროდა, რომ სიცოცხლე მიენიჭა კაცს, რომელიც ძრიელ უყვარდა.

ალაღინი, გადარჩა-რა ამგვარ ხიფათს, არც კი ჰფიქრობდა ესარგებლნა თვისის თავისუფლებით. უწინარეს ყოვლისა

მან ითხოვა ხელმწიფისაგან აეხსნა მისთვის, თუ რა იყო მისი დანაშაული.

— შენი დანაშაული, უბედურო! განა შენ თვითონ ვერა ჰხედავ? აბა შეიხედე?—სიბრაზით წარმოსთქვა მეფემ და მიუთითა იმ ადგილისკენ, საცა უნდა ყოფილიყო ალაღინის სასახლე.— შეიხედე და სთქვი, რა მოუვიდა შენს სასახლეს?

— ვხედავ, რომ გამქრალა და ვერც კი გეტყვით, თქვენო დიდებულებავ, სად არის ახლა. მაგრამ გარწმუნებთ, ამ საქმეში მე მონაწილეობა არა მაქვს.

— მე იმაზედ არა ვნაღვლობ, თუ რა მოუვიდა შენს სასახლეს, მაღარდებს მხოლოდ ჩემი ასული, ჩემი საყვარელი შვილი, რომელიც მილიონჯერ მეტი მიღირს, ვიდრე დედამიწის ყველა სასახლეები. წინადაგიდებ, ასული ჩემი უთუოდ მიპოვნო, თუ არა გასურს, რომ მოგეკვეთოს ეგ თავი.

ალაღინი ევედრებოდა ხელმწიფეს, ოთხის დღის ვადა დაემინიშნე და ამ ხნის განმავლობაში თუ სეფექალის კვალს ვერ მივაგენ, მე თვითონვე წარვსდგები წინაშე ტახტისა და მაშინ თავი მომჭერიტო.

— მიმიღია შენი თხოვნა,—უპასუხა ხელმწიფემ,—ხოლო იცოდე კი, დედამიწის რომელ კუთხესაც უნდა გადიჩქმალო, მე მაინც გიპოვნი და მაშინ აღარავის თხოვნას აღარ შევიწყნარებ და დაიღუპებიო.

ალაღინი, დამცირებული და ღირსი სიბრალოლისა, განშორდა. თავდალუნული მიდიოდა, სასახლის ეზოებს შორებოდა, ხოლო ოფიკალები, რომელთაც წინათ ალაღინი ჰმეფელოდა, ნუგეშისცემისა და ანუ თავისთან დავანების მაგიერ ზურგს უქცევდნენ მას.

ამ აუტანელ მდგომარეობამ კინალამ შეშალა ალაღინი. მან თვითონაც აღარ იცოდა, რასა შერებოდა. კარ და კარ დადიოდა და ყოველს შეხვედრილ კაცს ეკითხებოდა, ხომ არ გინახავთ ჩემი სასახლეო, ხომ არა გაგიგონიათ რა მის შესახებო.

ამგვარ კითხვებისაგამო ბევრს კიდევ სჯეროდა, რომ ალა-

დინი ჭკუაზე შეიშალაო და უმეტესობას ძრიელ ებრალებოდა იგი.

აქა-იქ წყდომაში ალაღინმა სამი დღე გაატარა. ამ დროს მისი საჭმელი მხოლოდ ის იყო, რასაც, სიბრალოლისაგამო, აწვდიდნენ მოქალაქენი. ბოლოს ასრეთი თვისი ყოფა სამარცხვინოდ მიიჩნია და ქალაქს გაეცალა. ბევრი დაბა-სოფლები გავლო და მივიდა ერთ მდინარის პირას. საშინელი აზრი დაეზადა... განა მართლაც მისთვის ყველაფერი კვალწმინდათ დაკარგული არ იყო? ...განა ულამპროთ-ლა შეიძლებაო და რიგიანი პასუხი მიეტანა ხელმწიფისთვის? ამისთანა მწვავე ფიქრებმა აიძულეს იგი მოესპო თვისი სიცოცხლე, მდინარესთვის მიეცა თავი თვისი. ვიდრე ამას შეასრულებდა, თავის მოვალეობად შერაცხა უკანასკნელად აღევლინა ვედრება ზენაარისადმი. ამიტომაც იგი მიუახლოვდა წყლის ნაპირს, რომ განებანა ტანი, ესე იგი მაჰმადიანთა ჩვეულებისამებრ ლოცვის წინად დაებანა ხელფეხი. მაგრამ ნაპირი ძრიელ დაქანებული და ლიბი იყო, რისგამო იგი წაბარბაცდა და უთუოთ წყალში ჩავარდებოდა, თუ იქვე აყუდებულ პატარა კლდეს არ მოსჭიდებოდა. ბედი ალაღინისა, რომ თითზე შერჩენოდა ის ბეჭედი, რომელიც აფრიკელ თვალთმაქცისაგან თითზე გაკეთებული ჰქონდა სასწაულთმოძქმედ ლამპრის ამოსაღებად მღვიმეში ჩასვლის დროს. ეს ბეჭედი მეტად მაგრა გაიხეხა, როცა ალაღინი კლდეს მოეჭიდა. იმავწამს გამოეცხადა ისევ ის გრძნეული, რომელიც მას მოვლენოდა მღვიმეში, საცა აფრიკელ თვალთმაქცმა დასაღუპად დასტოვა.

— რა გნებაეს? — ჰკითხა მან ალაღინს. — მზათა ჯარ გემისხურო, როგორც შენი ტყვე და ტყვე ყველა მათი, რომელთაც თითზე გაკეთებული აქვთ ეს ბეჭედი, — გემისხუროთ შენც და ყველა სხვა ტყვეებიც მავ ბეჭდისა.

ძრიელ ეუცხოვა ალაღინს, როცა ამგვარ აუტანელ მწუხარების დროს მოევლინა გრძნეული. ალაღინმა უთხრა:

— გრძნეულო, მეორედ იხსნი ჩემს სიცოცხლეს გან-

საქდელისაგან, თუ მიჩვენებ ჩემი სასახლის ადგილ-მდებარეობას და ანუ თუ დაუყოვნებლივ გადმოიტან მას და დასდგამ იქვე, საცა აქნობამდის იდგა.

— რასაც შენ ითხოვ, იმას ჩემი ძალა ვერ შესწვდება, რადგან მე მხოლოდ ტყვე ვარ ბექდისა. მიჰმარავე ლამპრის ტყვეს.

— მაშ თუ ეგრეა, ბექდის ძალით გიბრძანებ, ახლავე გადამიყვანო იმ ადგილას, საცა ჩემი სასახლეა და დამაჯდინო ბადრულბუდურის ფანჯრის წინ.

ჯერ არც-კი დაესრულებინა სიტყვა, რომ გრძნეულმა ალადინი გადიყვანა აფრიკის იმ ადგილას, საცა, ერთ მინდვრის შუაგულს, რომელიდაც ქალაქის შორიახლოს, იდგა სასახლე. გრძნეულმა ალადინი სეფექალის ფანჯრის წინ ჩამოიყვანა და თვითონ უჩინარი შეიქმნა.

ყოველივე ეს ერთს წამზედაც უმაღლეს შესრულდა.

თუმცა ღამე იყო და ბნელოდა, მაგრამ მაინც ალადინმა იცნა თავისი სასახლე. და რადგან ნაგვიანევი დრო იყო და არცა სძინებოდა ხუთი-ექვსი დღის განმავლობაში, დაწვა ხის ქვეშ და, მეორე დღის მოლოდინში, ღრმად მიეძინა.

მეორე დღეს, დილის ცისკარმა რომ ამოაშუქა, ალადინიც ფრინველების საამურმა გალობამ უამოაღვიძა. გაახილა თვალები და დაინახა მშვენიერი სასახლე, რომელშიაც დამწყვდეული იყო მისი საყვარელი მეუღლე.

ალადინი უცხო ცის ქვეშ იყო, გარემოცული უცნობ საგნებით. იგი ამაოდ სკდილობდა გამოეცნო, თუ ვინ უნდა ყოფილიყო ის არსება, რომელსაც შეშურდა მისი ბედნიერება და რომელსაც ჰქონდა ისრეთი ძლიერება, რომ მას მოუსპო ყოველი კეთილი. ბოლოს ალადინი მიუახლოვდა სასახლეს და მის ფანჯრებ-წინ ბოლოთის ცემა იწყო, რათა შეეტყო სასახლეს შინაგანი ვითარება.

სეფექალი ბადრულბუდური მის შემდეგ, რაც იგი მოიტაცა აფრიკელ თვალთმაქცმა და აფრიკაში თავი ამოაყოფი-

ნა, დილით, ჩვეულებრივზე ადრე, იღვიძებდა. იგი თვალთ-
მაქცს, ვითარცა სასახლას ბატონს, დღეში ერთხელ ინახულე-
ბდა ხოლმე. სეფექალი ყოველთვის მას უხვდებოდა შუბლ-
შეკრული. ამიტომაც თვალთმაქცი აქ ცხოვრებას ერიდებოდა.
ის იყო სეფექალი ემზადებოდა ტანთჩაეცვა, რომ ერთმა მხე-
ვალმა ფანჯრიდამ გაღიხედა, თქალი მოჰკრა ალადინს, გა-
კვირვებით დაიწვილა და ალადინი დაასახელა. სეფექალმაც მი-
ირბინა ფანჯარასთან, გაალო იგი და თავის ქმარს მიესალამა.
ალადინმა იცნო ბადრულბუდური და, რადგან მალლა ხმით
ლაპარაკი საშიში იყო, ხელით ანიშნა მას თვისი სიხარუ-
ლი.

— საყვარელო მეუღლე, — დაბალი ხმით გამოელაპარაკა
სეფექალი, — ამავეწამს გაგიღებენ საიდუმლო კარს და იქიდგან
შემოდი.

წარმოსთქვა-რა ეს სიტყვები, ფანჯარა მიიხურა, რადგან
ემინოდა, არ დამინახონო. საიდუმლო კარები სეფექალის ოთა-
ხის ქვეშ იყო. გაუღეს ეს კარები და ალადინი თავის სა-
ყვარელ მეუღლესთან ავიდა. ვერც-კი წარმოიდგენს კაცი, თუ
დიდიხნის უნახაობის შემდეგ, როგორი სიხარული იგრძნეს
ორთავემ, მით უმეტეს, რომ ერთმანეთი საუკუნოდ დაკარგუ-
ლები ეგონათ. ერთმანეთის ტკბილად გადაკოცნისა და მოხვე-
ვნის შემდეგ, ალადინმა ჰკითხა:

— უწინარეს ყოვლისა, სეფექალო, გვედრები, მითხარ,
რა იქნა ის სპილენძის ლამპარი, რომელიც, სანადიროთ წასვ-
ლის წინათ, დამედგა ლავგარდანზე, პალატში.

სეფექალმა უამბო თავგარდასავალი ძველის ლამპრისა,
რომელიც ახალზე გასცვალეს. მერე უთხრა აგრეთვე, რომ
ქვეყანა, საცა ახლა ჩვენ ვიმყოფებით, აფრიკა არისო.

ამ უკანასკნელმა სიტყვამ ალადინს ყოველივე მიახვედრა.
ეჭვი აღარ იყო, რომ ყოველი უბედურება თავს დასტყდომოდა
კაცთა შორის ყველაზე უცბიერესის, აფრიკელ თვალთმაქცის

მეოხებით; განგრძობილმა საუბარმა მისი მოაზრება ამ საგნის შესახებ უფრო განამტკიცა.

— ახლა ესეც მითხარ, — განაგრძო ალადინმა, — ხომ არ შეგინიშნავს, თვალთმაქცს ლამპარი ყოველთვის თან დააქვს, თუ არა?

— მგონი, ახლაც აქ დაუტოვებია, — მიუგო სეფექალმა და მიუთითა ლამპარზე.

ალადინი სწვდა ლამპარს და, სიხარულით აღტაცებულმა კოცნა დაუწყო და გულზე მიიკრა. და მერე გახეხა, რომ შეეტყო, იყო თუ არა იგი სწორედ მისი ცნობილი ლამპარი.

უცებ მოევილინა გრძნეული და ჰკითხა, რა გნებავსო.

— მსურს აფრიკელი თვალთმაქცი მგელ-კაცად აქციო, ხოლო ისე კი, რომ არა ჰქონდეს არც კბილები და არც ბრქვალეები, რათა ცხოველ არსებათ ვერა ავნოს-რა და ბრაზ-მორეული იტანჯებოდეს და თავისი სიცოფე ვერავისზე ვერ ამოიყაროს.

გრძნეული გაჰქრა და წამსვე ისევ დაბრუნდა და მოიტანა სასწაულთმოძქმედი მტვერი, რომელსაც ალადინი ჩაჰყრიდა-რა ღვინით სავსე ჯამში და ამ მოწამლულ ღვინოს შეასმევდა თვალთმაქცს, სურვილი აღუსრულდებოდა.

მიიღო-რა ალადინმა ეს მტვერი, სეფექალს მოახსენა:

— საყვარელო სეფექალო, თუ გსურს თავი იხსნა მტრისაგან, საჭიროა დააძალოდო შენს თავს და მოფერებით მოექცე თვალთმაქცს. ჩემი განძრახვის აღსასრულებლად საჭიროა უკეთესის ტანისამოსით მოირთო ახლავე და როცა თვალთმაქცი მოვა, აღერსიანადა და მოსიყვარულედ დაუხვდე; მოახსენე, მნებავს-თქო დავივიწყო ალადინი; და რომ უფრო დაიჯეროს შენი გულწრფელობა, იწვიე შენთან სავაზშმოდ. იმავე დროს გამოუცხადე, რომ მსურს-თქო შენთან ერთად დავლიო ამ ქვეყნის საუკეთესო ღვინო. როდესაც იგი ღვინის საყიდლად წავა, მის მოსვლამდის ერთ-ერთ დოსტაქანში, რომლითაც ჩვეულებრივ სვამ ღვინოს, ჩაყარე აი ეს მტვერი, მერე

დოსტაქანი ცალკე შენახვინე და მხევალი შენი მეწდე გა-
აფრთხილე დოსტაქნები არ შესცვალოს. როცა თვალთმაქცი
დაბრუნდება, იწვიე სუფრაზე სავახშმოდ და მერე მოატანინე
მტვერ შერეული ღვინო ზე ალერსიანად მოახსენე დოსტაქნები შევ-
ცვალოთ-თქო. შენს ალერსიანს ქცევას იგი დიდ წყალობად მი-
ითვლის ზე დოსტაქნების შეცვლაზე, უეჭველია, უარს არ გეტყვის.
იგი გადაყლურქავს ღვინოს მთლათ და იმავწამს მგელ-კაცად
იქცევა.

დარიგების შემდეგ ალაღინი ნაღვლიანად გამოეთხოვა სე-
ფექალს და წავიდა.

სეფექალმა ბადრულობუდურმა დაუყოვნებლივ აღასრულა
ალაღინის რჩევა. მშვენიერად მოირთო და როცა მასთან
თვალთმაქცი შემოვიდა, მიიღო იგი ისეთის დიდებითა და ნარ-
ნარებით, რომ თვალთმაქცი განცვიფრდა.

ყოველ ბოროტ კაცს თან-დაყოლილი აქვს სიამპარტავ-
ნეცა. ასეთი იყო თვალთმაქციც. ქალის მეგობრული ქცევა
ტრფიალების დასაწყისად მიითვალა და დიდის სიხარულით
დასთანხმდა მის თხოვნაზე, და არა თუ აღუთქვა მასთან ვახ-
შმად დარჩენა, არამედ იგი თვითონვე იწვევდა ქალს და ჰპირ-
დებოდა უამეს ღვინით გამასპინძლებას. თვალთმაქცი ღვინის
საყიდლად წავიდა. დაწყობილება სასურველად იჩარხებოდა.
როდესაც იგი დაბრუნდა, სუფრას შემოუსხდნენ. რამდენიმე
ლუკმის მირთმევის შემდეგ, სეფექალმა მოითხოვა ღვინო, თვალთ-
მაქცის სადღერგძელო დალია და მერე მოახსენა:

— ჭეშმარიტად მშვენიერი ღვინოა, ამისთანა ჩემს დღე-
ში არ დამიღვია.

— მშვენიერია, — მიუგო თვალთმაქცმა. — ჩემი ღვინო უფრო
უკეთესდება შენის ქებისაგამო.

ჭამა-სმა განაგრძეს. თვალთმაქცს აღტაცება თანდათან ემა-
ტებოდა. მას ეგონა, ჩემი ქცევა დიდად ასიამოვნებს სეფექალ-
სო. იგი ყოველნაირად აგრძნობინებდა ქალს, რომ უზომოდ
გახარებული ვარო.

ამისთანა ორჭოფა ყოფამ ბოლოს სეფექალი მოლალა. მტვერ შერეული დოსტაქანი მოატანინა და მისთავაზა თვალთ-მაქცს ამ სიტყვებით:

— რომ უფრო მეტად დამიმტკიცო შენი სიყვარული, ჩემი სადღერგძელო ჩემისავე დოსტაქნით მიირთვი, ხოლო მეც შენს სადღერგძელოს შენის დოსტაქნით დავლევო.

თვალთმაქცმა დიდის მადლობით მიიღო ეს ახალი მოწყალება და აღტაცებულმა ისეთის სისწრაფით გადაშუშხა სამსალა, რომ დოსტაქანში ერთი წვეთიც აღარ დარჩა.

იმავეწამს იგი მგელ-კაცად იქცა. თვალეზი დააბრიალა და ბალანი აებურძგნა, ხოლო ღონე კი არა ჰქონდა, რომ ჯავრი ამოეყარა. მან აქეთ-იქით მიწყდომ-მოწყდომა იწყო, რომ გარეთ გავარდნილიყო. გაუღეს კარები, მგელ-კაცა კუდ-ამოძუებული გაძვრა და გადიკარგა.

ალადინი სასახლეში შემოვიდა იმ დროს, როდესაც სეფექალი და თვალთმაქცი ჯერ ისევ უახშმობდნენ. შემოვიდა და უჩინარ ადგილას დაიმალა. იგი ელოდა თვისის განზრახვის დასასრულს, რომ მერე შესულიყო პალატში. ალადინმა მეუღლეს მიულოცა, რომ იგი განთავისუფლდა ბოროტ თვალთმაქცისაგან, მერე აიღო ლამპარი, რომლის სასწაულთმოქმედი ძალა არ დაუმალა სეფექალს. ერთად რომ დარჩნენ, ალადინმა თავის მეუღლეს განუმარტა მისნური თვისება ლამპრისა და შემდეგ გახეხა იგი.

მოეველინა გრძნეული.

— გრძნეულო, — უთხრა მას ალადინმა, — ამ ლამპრის, შენის მბრძანებელის, სახელით გიბრძანებ ამავე წამს ეს სასახლე გადიტანო და დაადგინო იმავე ადგილას, საიდგანაც მოგიგლეჯია.

გრძნეულმა თავდახრით ანიშნა, — მზათა ვარ დაგემორჩილო და გაჰქრა.

სასახლის გადატანა მათ იგრძნეს მხოლოდ მაშინ, როდესაც სასახლე ადგილიდგან მოიგლიჯა და როდუ-

საც იგი ჩინეთში, ხელმწიფის სასახლის პირდაპირ, წინანდელსავე ადგილას, მომაგრდა. ყოველივე ეს მოკლე დროს მოჰხდა.

ალადინის სასახლისა და ბადრულბუდურის მოტაცების შემდეგ ხელმწიფე უნუგეშო მდგომარეობაში იყო ჩავარდნილი, რადგან თვისი ასული საუკუნოდ დაკარგული ეგონა. ყოველ დღე მიუჯდებოდა ხოლმე იმ ფანჯარას, რომლიდგანაც წინად უყვარდა ალადინის სასახლის ცქერა და ცარიელი ადგილის დანახვაზე მღუღარე ცრემლი სკდებოდა თვალთაგან. ხოლო ამ უკანსკნელ დღეს კი მისი მწუხარება კვლავინდელზე უზომო შეიქმნა. მწუხარე მეფემ გადიხედა ფანჯრიდამ და ვერა შეამჩნია-რა. მერე კიდე მოისურვა უკანასკნელად შეეხედნა, თვალი გაუშტერა იქაურობას და ცარიელი ადგილი ველარ დაინახა, იფიქრა, ამის მიზეზი ნისლ-ბურუსი თუაო. უფრო და უფრო დააშტერდა და დარწმუნდა, რომ მართლა ალადინის სასახლეს ხედავდა. ნაღველი და დაზღი უცებ სიხარულად შეეცვალა. ფეხ-აჩქარებით შებრძანდა პალატებში, ცხენის შეკაზმა ბრძანა და რომ ყოველივე მოუმზადეს, აღჯდა და გააქენა. ისე გასწვრილებოდა გული, რომ გზა და გზა ფიქრობდა, როდის მივალწევ ნეტავი ჩემის ასულის სასახლემდისო. ალადინმა წინათვე იცოდა, რაც უნდა მომხდარიყო და ამიტომაც ხელმწიფეს მოელოდა თავის სასახლის კარის ბქეში. შორიდგანვე თვალი რომ მოჰკრა, ძირს ჩავიდა და ხელმწიფეს მიეგება დიდისკიბის უკანასკნელს საფეხურზე და უშველა და ცხენიდგან გადმოსვა.

— ალადინ, — წარმოსთქვა მეფემ, — მე შენ ვერას გეტყვი, ვიდრე არ ვნახავ ჩემს ასულს და ვიდრე არ მოვეხვევი მას.

შებრძანდნენ სასახლეში. სეფექალის დანახვაზე კინალამ გული არ წაუვიდა მეფეს და დიდხანს ხმა ვერ ამოიღო. ასრე, უზომოდ უყვარდა მამას თავისი ასული.

მღელვარება რომ დაეცხროთ, სეფექალმა უამბო ხელმწიფეს, თავის მამას, ყოველივე, რაც შეემთხვა და მამა და

არწმუნა, რომ თვითონ მისი ასული გახდა მიზეზად სასახლის მოტაცებისა. მაშინ ხელმწიფე მოეხვია აქნობამდის შორს მდგომს ალადინს, და მერე, ნიშნად იმისა, რომ იგი შეურიგდა სიძეს, ბრძანება გასცა, რათა ეს ამბავი მთელს ქალაქში მოეფინათ საყვირების დაყვირებითა, სპილენძ-ჭურთა ცემითა და ნალარის კვრით. ამავე დროს ხელმწიფემ თავის შვილების დაბრუნების სახსოვრად დააწესა ათის დღის დღესასწაული.

ამგვარად ალადინი მეორედაც გადურჩა ფათერაკს, რომელმაც კინალამ არ მოუსპო სიცოცხლე. მაგრამ ეს ფათერაკიც უკანასკნელი არ იყო. მას მოელოდა მესამე განსაცდელიც, რომლის შესახებ საუბარი წინ გვიდევს.

აფრიკელ თვალთმაქცს ჰყვანდა უმცროსი ძმა, იმისავით დახელოვნებული მისნობაში. შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ ვერაგობითა და ავკაცობით ეს კიდევ სჭარბობდა თავის ძმას: წელიწადმა განვლო და მან კი ჯერ არ იცოდა თავისი უფროსი ძმის ამბავი. ამიტომაც განიზრახა გაეგო, თუ სად და რომელ ქვეყანაში იყო მისი ძმა, აფრიკელი თვალთმაქცი. თავის მისნურ გამოძიებით აღმოაჩინა, რომ მისი ძმა მოეჯადოებინა ალადინს, ხელმწიფის სიძეს, მშვენიერის სასახლის პატრონს და ჩინეთის სახელმწიფოს სატახტო ქალაქის მცხოვრებს.

შეიტყო თუ არა რაგვარი სამწუხარო ბედი სწვეოდა მის ძმას, იგი იმას კი აღარ ფიქრობდა, რომ მისი ძმა ღირსი იყო ამ სასჯელისა, არამედ იმას, რომ როგორმე სამაგიერო გადაეხადა მის მტრისათვის. ამიტომაც დაუყოვნებლივ შესკუბდა ცხენზე და ჩინეთისკენ გასწია. გარდაიარა მინდვრები და მდინარეები, გარდავლო მთები და უდაბნოები, არსად არ გაჩერდა, ითმინა მრავალი ტანჯვა-წვალება და ბოლოს მიაღწია ჩინეთის სატახტო ქალაქამდის.

მისვლის მეორე დღესვე სასეირნოდ გავიდა და იმისთანა ადგილებში ტრიალებდა, საცა ხალხი ბლომად ირეოდა. იწყო ქალაქის ამბების შეკრება. მაშინ ბევრს ლაპარაკ-

კობდნენ ერთის დედაბერის შესახებ. ამბობდნენ, რომ ხელსა და პირისახეზე დაკვირვებით ის დედაბერი კაცს უწინასწარმეტყველებს მომავალსო, ბედსა და უბედურებასაო, ხოლო ახალგაზდა ქალებს კი — როგორი საქმროები შეხვდებათო და ვაჟებს — როდის შეირთავენ ცოლებსო; ამბობდნენ, რომ ამ დედაბრის ქუჩაში გამოსვლისავე უმაღლეს მის გარეშემო იკრიბება დიდი გუნდი ცნობის მოყვარეთაო.

თვალთმაქცის ძმამ მოისაზრა ესარგებლნა ამ შემთხვევით. დაადგა-რა ამ გარდაწყვეტილებას, მან დიდის ოსტატობით გამოიწველილა, თუ იგი დედაბერი რომელს უბანში სცხოვრობდა, და შებინდებისას ეწვია. ურდულით დაკეტილი კარები აღვილად გააღო, შევიდა ო მერე ისევ ჩაკეტა ჩუმათ. შევიდა-რა სახლში, მთვარის სინათლეზე გაარჩია ფატიმა, რომელიც ლერწმის სელზე იჯდა. წყნარად მიუახლოვდა მას და უთხრა:

— დედაბერო, შენთან სათხოვარი მაქვს და უნდა მიშველო.

— რა სათხოვარი? დაეკითხა ფატიმა.

— აი, გამომართვი, დედაბერო, — და თვალთმაქცა მიაწოდა რაოდენიმე ოქროს ფული. ფულის დანახვამ ფატიმა ისე გაახარა, რომ კინალამ სელიდგან ძირს ჩამოვარდა, მერე დამშვიდდა და აღერსიანად უთხრა:

— რა საქმე გაქვს?

— ორი დღით მათხოვე შენი ტანისამოსი. ხოლო ამ დროს განმავლობაში შენ კი შინიდან არ გამოხვიდე. ორი დღის შემდეგ ისევ მოვალ, ტანისამოსს დაგიბრუნებ, მადლობასაც გადაგიხდი და ფულსაც მოგართმევ.

დედაბერს ვერ მოესაზრებინა, თუ რისთვის სთხოვდა საცმელს, ხოლო ფულის სიხარბით დაუთმო.

— აჰა, კეთილო კაცო, თუ ეგრე გიჭირს ჩემი საცმელი, მიიღე.

ხალხის გროვა მალე მოეხვია თვალთმაქცს. ზოგი მისკენ მიეშურებოდა და ზოგი მისგან ბრუნდებოდა. ტყუილა ფატიმა

ყველას პასუხს უგებდა იმის მიხედვით, თუ ვის რა ჰსურდა
შეეტყო შესახებ თვისის მომავალ ბედ-იღბლისა.

იგი ისრე მშვენიერად ჰბაძავდა ფატიმას, რომ ყველას

აფრიკელ თვალთმაქცის ძმა ქალურს ტანისანოაში.

მკითხავი ფატიმა ეგონა. ანსახით, თვალთმაქცი, გროვა ხალხ
გარშემორტყმული, სასახლის მოედნამდის მივიდა, ხოლო აქ
კი, მის მაყურებელთა რიცხვი, ხალხის სიმრავლისაგამო, უფრო
გადიღდა. ერთი მეორეს აღარ აცლიდა და ყველა მისკენ იწეოდა.
რომელნიც მკითხავი ფატიმას თაყვანისმცემელნი იყვნენ, იგინი

ძალით ეჩრებოდნენ ხალხში და სცდილობდნენ მიახლოვებოდნენ მას. ამისგამო გაიმართა ჩხუბი, გაისმა ჟრიამული და ამ ჟრიამულმა ალაღინის სასახლის ოც-და-ოთხ ფანჯრიან პალატამდისაც მიაწია. იქ მაშინ სეფექალი ბადრულბუღური ბრძანდებოდა.

გაკვირვებულმა სეფექალმა ბრძანა, შემიტყუეთ, რა ამბავიაო. ერთი მხევალთაგანი დაბრუნდა და მოახსენა: ფატიმა გახლავსო. მას ხალხის გროვა შემოჰხვევიაო და ამ ხალხის ჟრიამული ისმისო; ფატიმა ყველას უკითხავსო, თუ ვის როგორი მომავალი ექნებაო.

სეფექალს წინათაც ბევრი ქება სმენოდა ფატიმას შესახებ. ახლაც მოიწადინა ენახა იგი და ესაუბრნა მასთან, ოთხი მონა გაგზავნა და დაავალა, ფატიმა მომიწვიეთო.

ალაღინის სასახლიდგან გამოსულ მონების დანახვაზე ხალხის გროვა დაიშალა. მონებმა თვალთმაქცისაკენ გასწიეს. ამან კი, მოიშორა-რა ხალხი და მისკენ მომავალი მონები რომ დანახა, დიდის სიხარულით თვითონვე მიეგება. მათ. იგი ფიქრობდა, ჩემი დაწყობილება უკვე მისრულდებოდა. ერთმა მონათაგანმა უთხრა:

— კეთილო დედაბერო, სეფექალს ნებავს შენი ნახვა. წამობრძანდი.

— სეფექალს დიდი მოწყალება მოაქვს ჩემზედ, — მიუგო ტყუილა ფატიმამ. — მზათა ვარ აღვასრულო მისი ბრძანება.

და იმავეწამს გაჰყვა მონებს, რომელთაც სასახლეში შეიყვანეს.

როცა თვალთმაქცი, რომელიც კეთილის ფატიმას ტანისამოს ქვეშ მალავდა ბოროტსა და მზაკვრობით აღსავსე გულს, შეიყვანეს ოც-და-ოთხ ფანჯრიან პალატაში, იგი, უწინარეს ყოვლისა, მიესალამა სეფექალს, მერე გრძელი სიტყვა მოახსენა და ისურვა მისთვის მრავალ ჟამიერი სიცოცხლე, კეთილ-დღეობა და ხვაშიადის აღსრულება. ტყუილა ფატიმამ რომ დაასრულა თავისი გრძელი სიტყვა, სეფექალმა მოახსენა:

— კეთილო დედაბერო, გმადლობ მოსაღმებისათვის. ვენდობი შენს სიტყვას და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ კიდევ ამისრულდება შენი ნანატრი. მომიახლოვდი და გვერდით მომიჯექ.

ტყუილა ფატიმა მიუჯდა ნაძალადევ თავაზიანობით. სეფექალმა განაგრძო:

— შენთან სათხოვარი მაქვს ერთის საგნის შესახებ და იმედითა მაქვს უარს არ მეტყვი. ჩემთან დარჩი და შენი ცხოვრება გამაცან, რათა მეც შეგმძღოს შენის კეთილის მაგალითებით ვიხელმძღვანელო. ეს არის ჩემი სათხოვარი.

— სეფექალო, — მიუგო ტყუილა ფატიმამ, — ნეტავი არ გეთხოვნა ის, რის შესრულებაც მე არ შემძლიან, უკეთუ ჩემს ნებაზე არ ვიქნები.

— თავს ნუ შეიწუხებ ჩემის თხოვნით, — უპასუხა სეფექალმა. — ბევრი ცარიელი პალატები მაქვს. რომელიც შენთვის სახერხო იყოს, ის ამოირჩიე და შენს ხელობას უმარჯვე ისეთისავე თავისუფლებით, როგორც საკუთარს შენს სახლში.

თვალთმაქცის სურვილიც ის იყო, რომ როგორმე აღადნის სასახლის კარი გაჭლებოდა და ამიტომაც ხვეწნა საჭირო აღარ შეიქმნა და უყოყმანოდ მიიღო სეფექალის თხოვნა.

— სეფექალო, — უთხრა მან, — ისეთს საწყალსა და უბირ დედაკაცს, როგორიც მე ვარ, ბევრიც რომ ჰსურდეს უარ ჰყოს ქვეყნიერება, მისი სიმდიდრე და დიდება, მაინც ვერ გაბედავს ეწინააღმდეგოს თქვენისთანა მოწყალე სეფექალის ნებასა და ბრძანებას.

ამისთანა პასუხის შემდეგ სეფექალი აბრძანდა და თვალთმაქცს უთხრა:

— ადექ და მომყე. მე გიჩვენებ უბრალო ოთახებს და რომელიც მოგეწონება, ის ამოირჩიე შენ საცხოვრებლად.

თვალთმაქცი გაჰყვა ბადრულბუდურს. ყველა ოთახთაგან, რომელნიც უჩვენა მას სეფექალმა და რომელნიც სუფთად და ლამაზად მოწყობილნი იყვნენ, თვალთმაქცმა ამოირჩია ყველაზე

უპატარავესი, და პირფერობით მოახსენა: „ეს ოთახი უფრო მარჯვეა ჩემთვისო და აქედგან უფრო ადვილად შემეძლება თავი მოვაწონო სეფექალსო“.

— კეთილო დედაბერო, — მიუგო სეფექალმა, — აღტაცებული ვარ ჩემსა ვიხილო ისეთი დედაკაცი, რომელიც ამ სასახლეს შესძენს დიდს ბედნიერებას. მართლაცა და, სიტყვამ მოიტანა, როგორ მოგწონს ეს სასახლე? ვიდრე გიჩვენებდე ყველა ოთახებს, ერთი მეორის შემდეგ, მითხარ, რასაც იგულებ იმ პალატის შესახებ, რომელშიაც ამავწამს შეგიყვან.

და შევიდნენ ოც-და-ოთხ ფანჯრიან პალატში.

— სეფექალო, — მოახსენა ტყუილა ფატიმამ, — ეს პალატი ჭეშმარიტად საუცხოვოა და უჩვეულებრივო სილამაზისა. ესრეთის აზრისაა დედაკაცი, რომელიც განშორებია ცხოვრებას და ველარ ხედავს მის მშვენიერებას. ხოლო, მიუხედავად ამისა, მაინც, მგონია, რომ ამ პალატს კიდევ ერთი რამ აკლია.

— რა აკლია, ჩემო კეთილო დედაბერო? — დაეკითხა სეფექალი, და ძრიელად გაუკვირდა, გაუკვირდა მისთვის, რომ ამაცობდა, ჩემი სასახლისთანა. სასახლე მთელს დედამიწის პირზე არ იქნებაო. — გემუდარები, მითხარ, რა აკლია ჩემს პალატს. მე კი ვფიქრობდი და სხვათაგანაც შეტყობილი მქონდა, რომ ამ სასახლეს არავითარი ნაკლი არა აქვსო. თუ კი მართლა რამე ნაკლი აღმოაჩნდა, ვუბრძანებ, შეეუფოსო.

— სეფექალო, — ჰკადრა ტყუილა ფატიმამ შეუდარებელის პირფერობითა და მზაკვრობით, — მაპატიეთ ჩემის გაბედულობისათვის, ჩემის მოსაზრებითა და ფიქრით, თუ ამ პალატში, მის კამარას შუა, ჩამოჰკიდეთ როკა ფრინველის კვერცხი, მაშინ ამ პალატის სადარი აღარა იქნება-რა ქვეყნის ოთხსავე კუთხეში და თქვენი სასახლე მსოფლიოს სასწაულთაგანი იქნება.

— კეთილო დედაბერო, ეგ როკა ფრინველი რა ფრინველია და სად შეიძლება მისი კვერცხის მოვნა?

— სეფექალო, როკა საკვირველი სიდიდის ფრინველია და ბუდობს კავკასიონის უმაღლესს მწვერვალზე. ამ სასახლის ხუროთ-მოძღვარი იმ ფრინვლის კვერცხსაც გიშოვით.

სეფექალმა მადლობა გადაუხადა ტყუილა ფატიმას კეთილი დარიგებისათვის, როგორც მას ეგონა, და სხვა საგნებზე განაგრძო მასთან საუბარი; ხოლო ფრინვლის კვერცხის ამბავი გულში დაიმარხა და ფატიმას აღუთქვა, რომ ალადინს მოველაპარაკები იმ კვერცხის შესახებ, როცა ნადირობიდგან დაბრუნდებო.

უკვე ექვსი დღე გავიდა ალადინის სანადიროდ წასვლის შემდეგ და მის შინ არ ყოფნით თვალთმაქცს ჰსურდა ესარგებლნა.

ალადინი დაბრუნდა იმავე დღეს, საღამოთი, როდესაც ტყუილა ფატიმა ის-ის იყო გამოემშვიდობა სეფექალს და მისთვის მიჩენილ ოთახში შევიდა. დაბრუნდა-რა ალადინი, იგი სეფექალის პალატში შევიდა. ერთი წამის წინად ამავე პალატში შემოსულიყო სეფექალიცა. ალადინი მიესალამა და აკოცა ცოლს. მცირე საუბრის შემდეგ სეფექალმა, რომელსაც გულში ედო თვალთმაქცის მიერ შთაგონებული აზრი, ალადინს აუხსნა, თუ რა აკლდა მათს სასახლეს.

„განა უერ ამჩნევ, რომ ჩვენს სასახლეს არავითარი ნაკლი არ ექნებოდა, თუ მის გუმბათის შუა კიდებულებიყო როკა ფრინვლის კვერცხიო“, ესრე დაასრულა სიტყვა სეფექალმა.

— სეფექალო, — უპასუხა ალადინმა, — თუ დარწმუნებული ხარ, რომ ჩვენს სასახლეს აკლია როკა ფრინვლის კვერცხი, ეგეც საკმაო საბუთია ჩემთვის, რომ მეც თანახმა გაგიხდე; ჩემი გარჯილობა, როგორც დაინახავ, შენს სურვილსაც დააკმაყოფილებს. შენის სიყვარულისაგამო მზათა ვარ ყოველივე შევასრულო.

იმავეწამს ალადინმა დასტოვა სეფექალი და შევიდა ოცდა-ოთხ თანჯრისან პალატში, უბიდგან ამოიღო ლამპარი, რომელიც მუდამ თანდაჰქონდა მის შემდეგ, რაც გაუფრთხილე-

ბლობით კინალამ არ დაიღუპა. გახეხა თუ არა ლამპარი, გრძნეული გამოეცხადა.

— გრძნეულო, — უთხრა მას ალადინმა, — ამ გუმბათს აკლია როკა ფრინვლის კვერცხი, რომელიც უნდა ჩამოკიდებულ იქმნას კამარის შუა გულს. ლამპრის ძალით გიბრძანებ ახლავე შეავსო ეს ნაკლი.

ალადინს ჯერ არც კი დაესრულებინა ეს სიტყვა, რომ გრძნეულმა საზარლად და უჩვეულებრივო ხმით დაიქება. ამ ქება-გრგვინვამ მთელი პალატი შესძრა, ალადინი შეტოკდა და კინალამ მალლიდამ ძირს არ ჩამოვარდა.

— როგორ? საძულველო! — მიაძახა მას გრძნეულმა ისეთის ძრიელის ხმით, რომელსაც წინ ვერ დაუდგებოდა თვით გულადობით განთქმული ვაჟკაციც. — ნუ თუ მე და ჩემი ამხანაგები ცოტა გემსახურეთ, რომ ახლა შენ, უმადურობით უსწორო, კიდევ მთხოვ მოგიყვანო ჩემი ბატონი და ჩამოგკიდო ამ კამარის შუაგულს! ამგვარ ბოროტ-განზრახვისათვის ღირსი ხართ რომ შენცა, შენი ცოლიცა და ეს სასახლეც ამავე წამს მტვრათ იქცეთ. მაგრამ ბედი შენი, რომ ესრეთი თხოვნა შენის გულ-ძვირობით არ განგიზრახავს, არამედ სხვის შთაგონებით. სცან, ვინც განიგულა ესრეთი მზაკვრობა! იგია ძმა აფრიკელ თვალთმაქცისა, რომელიც შენ სამართლიანად მგელ-კაცად აქციე. მისი ძმა ახლა შენს სასახლეში იმყოფება, აცვია ტანისამოსი ფატიმასი, რომელიც ოქროს ფულით მოაცთუნა. აი ამან ჩააგონა შენს მეუღლეს ის საზარო თხოვნა, რომლითაც მომმართე. მისი სურვილია დაგლუპოს. სიფრთხილის ზომები მიიღე!

გრძნეულმა დააბოლოვა ეს სიტყვა და გაჰქრა.

ალადინმა ყოველი სიტყვა გულში დაიმარხა. მას არა ერთხელ გაეგონა ფატიმას ამბავი და ის კი არ იცოდა, თუ როგორის ხელოვნებით მკითხაობდა მომავალის შესახებ.

დაბრუნდა-რა სეფექალის ოთახში, რაც მოხდა, მის შესახებ მეუღლეს არა უთხრა-რა, ხოლო სელზე ჩამოჯდა და მი-

ესვენა, ზე თავი ისე აჩვენა მეუღლეს, თითქოს აზრად მოსვლო-
დეს თვისის მომავლის შეტყობა.

— მსურს, — მოახსენა სეფექალს, — შევიტყუო, რას მოასწა-
ვებს სიზმარი, რომელიც წუხელ მეზმანა.

სეფექალმა მხევლებს უბრძანა ფატიმა მომიყვანეთო, და
ვიდრე მოიყვანდნენ, ბადრულბუდრმა ალადინს უამბო, რა მი-
ზეზით ფატიმა დაებინავებინა სასახლეში, სადაც მისთვის მიე-
ჩინა ცალკე ოთახი.

ტყუილა ფიტიმა მოვიდა და რაწამს შემოდგა ფეხი, ალა-
დინმა უთხრა:

— მოდი აქ, კეთილო დედაბერო; წუხელ მეზმანა უც-
ნაური სიზმარი. მსურს გავიგო, რას მოასწავებს იგი. იმედია,
ამიხსნი.

ალადინმა მას მიუთითა მეორე ოთახზე და სთხოვა, შედი
მაგაშიო.

თვალთმაქცი დაემორჩილა და დაბლა თავის დახრით ანი-
შნა, რომ იგი მზათ კარის შესრულოს მისი თხოვნა. როცა
თვალთმაქცი ნაჩვენებ ოთახში შევიდა, ალადინმა მოამზადა
მტვერ შერეული სამსალა, რომლითაც გაუმასპინძლდა მის ძმას
და მერე თვითონაც, რაოდენიმე ხნის შემდეგ, შევიდა იმავე
ოთახში. მოითხოვა ღვინით სავსე დოსტაქანი, რომელშიაც
წინათვე მტვერი ჩაყარა.

— დაბრძანდი, კეთილო დედაბერო, — უთხრა ალადინმა
თვალთმაქცს, — და უწინარეს ყოვლისა, ჯან-ლონის მოსამატე-
ბლად, მიირთვი ეს ღვინო.

დოსტაქანი მიაწოდა თვალთმაქცს და მან, უყოყმანოდ
და ეჭვ-მიუტანლად, ერთბაშად გადაჰკრა. იმავწამს, თავის
ძმასავით, მგელ-კაცად იქცა და დაიწყო ფარფატი, თვალების
ბრიალი და ბალანიც აებურძგნა. ალადინმა კარი გაუღო და
მგელ-კაცა გადიკარგა.

— ეგ რა ჰქენი, — დაიყვირა გაკვირვებულმა სეფექალმა.

— აი რა, — გულგრილად უპასუხა ალადინმა. — ეგ ფატიმა

კი არა, ბოროტ-მომქმედია, რომელიც უსათუოდ მომკლავდა, თუ მგელ-კაცად არ მექცია. ეგ ბოროტი თვალთმაქცია, რომელმაც ფულით მოაცთუნა ფატიმა და მისი საცმელი გადიცვა, რომ ხანჯლით ჩავეკალი. და ბოლოს, რომ უფრო ცხადად წარმოიდგინო, იგი არის აფრიკელ თვალთმაქცის, შენის მომტაცებლის, ძმა:

ალადინმა უამბო, თუ როგორ გაიგო ყოველივე ეს წვლილად.

ამგვარად ალადინი განთავისუფლდა ორივე თვალთმაქც ძმათა დევნისაგან და შეიქმნა უცილობელ მფლობელად სასწაულთ-მომქმედ ლამპრისა. რაოდენიმე ხნის შემდეგ ხელმწიფე გარდაიცვალა და რადგან მამრი შთამომავალი არ დარჩა, სამეფო ტახტი ერგო სეფექალს ბადრულბუდურს, როგორც კანონიერ მემკვიდრეს, ხოლო ამან კი უზენაესი უფლება მიანიჭა ალადინს. იგინი ერთად მეფობდნენ მრავალს წელს და შეიქმნენ დასაბამად დიდებულის შთამომავლობისა.

სიტყვათა ზანმარტება.

მეთვისტონი, იისფერი ძვირფასი ქვა, თვალი პატიოსანი.
აფრიკა, ნაწილია ხმელეთისა. ევროპა, აზია, ამერიკა, აფრიკა,
ავსტრალია.

აკატა (აკატი), პატიოსანი ქვა.

ალაჯი, შვიდი ვერსის მანძილი.

აწ (აწი), ეხლა, ახლა; აწ და მარადის, ეხლაც და მუდამაც.

ბოლთისცემა (ბოლთა), წინ-უკან სიარული ერთსა და იმავე
მანძილზე ოთახსა ანუ ეზოში.

გახეკეს, გააღეს.

გაშვა, გაჰკრა, გადიქმალა, უხილავი შეიქმნა.

გამოკრული, ბოღია.

გობი, ხის გეჯა.

გრძნეულა, ქაჯი, გრძნების მცოდნე: „ქაჯნი მტერსა თვალსა
დაუბრმობენ, ქართა აღძვრენ საშინელთა, ნავსა ზღვა-ზღვა და-
ამხობენ, ვითა ხმელსა გაირბენენ, წყალსა წმინდად დააშ-
რობენ, სწადდეს, დღესა ბნელად იქმენ, სწადდეს, ბნელსა ანა-
თობენ, სწადდეს, ვით ისარი, გადაფრინდებიან“.

დაკანება, დაბინავება; დაივანა, დაისადგომა.

დატკეკუალა, პირით პირამდის ჰედით გატენილი.

დასტაქანი, დიდი თასი, დიდი სტაქანი.

კადა, ხმლისა და მახვილის ტარი; ვადა, გადაწყვეტილი დრო.

ზანგი, შავოსანი, შავი კაცი.

ზეიმი, სიდიადე, დიდი ამბავი (სიხარულისაგან ანუ შიშისაგან
გამოწვეული).

ზენჯარი (ზენა), ზეით მყოფი, ღმერთი, ღვთაება.

თვალთმაქცი, ცბიერი, მომატყუებელი, მომატოუნებელი.

თიღისმა, მოჯადოება, ჯადო.

იასპინი, იაშმის ქვა.

ლაკვარდანი, გრეხილი შენობისა.

ლანჩკი, ძვირფასეულის ჩასაწყობი ჭურჭელი ან ოთახი.

მაგიდა, სტოლი, ტაბლაკი.

მეწდე, ღვინის დამსხმელი.

მიანიჭა, მისცა, უბოძა; მინიჭება, მიცემა, ბოძება.

მოხეშა, მორჯულება, მოჭკვიანება, მოღუნვა.

მსახურთ-უხუცესი, მსახურების უფროსი.

მსაჯულთ-უხუცესი, მოსამართლეთა უფროსი, უმთავრესი მსა-
ჯული.

მღვიმე, მიწაში შთათხრილი ხარო, დიდი ხვრელი ან გამოქვა-
ბული. „შიო-მღვიმე“, „ღვიმის მონასტერი“.

მხეკაღი, მოსამსახურე ქალი, მოახლე ქალი.

ნაშაღი, ხურდა.

ოფიკაღი, ოფიცარი (აფიცერი).

პაემანი, ვადა, პირობა, შეპირებული დრო.

პლატი, დიდი ოთახი, დარბაზი.

ყამი, დრო, საათი, ხანი; ჟამი, სწეულება, ჭირი (ადამიანებისა).

საკვალაო, სამწუხარო, სანადვლო.

სამარადისოდ, სამუდამოდ, ყოველ ჟამს, მიწყვი.

სამისნო, მისნური; მისანი, მომავალის გამომცნობელი, მკით-
ხავი.

სატანი, შესატანი ხორაგეული პურსა და წვეწვინს გარდა.

საქვლბაქე, ქულბაქი, სავაჭრო სადგური, დუქანი.

სეფექაღი, ბატონიშვილი, მეფისა ანუ დიდებულთა ასუ-
ლი.

სეფეწული, ბატონიშვილი ანუ მეფისა და დიდებულთა წული.
სზილენმ-ჭური, ქოს-ნალარა, ნალარა სპილენძისა.

რადე, თავზედ მოსახვევი შალი.

ფათარაკი, მოულოდნელი უბედურება, უეცარი განსაცდელი.

ფელაქცი, მოედანი, შუაბაზარი.

ქისა (ქესა), ფულის ჩანთა; აბანოს ქისა ტანის სახეხად.

უულფი, სალტა სარქველისა, ხუფისა და სხ.

შესატყვისი, მართებული, დიდ-ზეიმიანი, ჩინებული.

შუკა, ქუჩა.

ჩანეთი, დიდი სახელმწიფოა აზიაში.

წინწილი, ტკბილი საკრავი, სიმებიანი.

ხკაშადა, გულის პასუხი, გულს ნადები საიდუმლოება.

ჯადოქრობა, ჯადო, მოხიბლვა, მოჯადოება.

მ. ზ. ჯანაშვილის

თხზულებანი და გამოცემანი:

- ა) საქართველოს ისტორია. მეორე გამოც. გვ. 503. ფ. 70 კ.
- ბ) საქართ. საეკლესიო ისტ. გვ. 152. ფ. 45 კ.
- გ) ისტორია მართლ-მადიდებელ ეკლესიისა. გვ. 104. ფ. 40 კ.
- დ) საუნჯე მეთე საუკუნისა გვ. 53. ფ. 20. კ.
- ე) მწერლობა მეთე საუკუნისა. გვ. 48. ფ. 40 კ.
- ვ) აღკადგინე! გვ. 136. ფ. 30 კ.
- ზ) საქართველოს გეოგრაფია:
 - სამცხე (ვახუშტისა). გვ. 118. ფ. 25 კ.
 - ქართლი (ვახუშტისა). გვ. 114. ფ. 25 კ.
- ს) ათას ერთი ღამე ფ.

დაუბეჭდავნი:

- თ) თამარ მეფე.
- ი) შოთა რუსთაველი.
- ია) მეფე ერეკლე II.
- იბ) მერცხლის ბუდე.

იხევალება

ნახატებიანი წიგნი
შოთა რუსთაველი.

შინაარსი:

I შოთა რუსთაველი (რუსთაველის წინა დროის მწერლობა. — პოეტის ბიოგრაფია. — „ვეფხისტყაოსნის“ ბეჭდვისა და შესწავლის ისტორია. — აზრი ღ მსჯელობა პოეტის შესახებ მეფე ვახტანგ სჯულმდებელისა, დ. ჩუბინაშვილისა, მ. ბროსესი,

ბარონ სუტნერისა, გულაკისა, აკაკი წერეთლისა, ილია ჭავ-
ჭავაძისა, გ. წერეთლისა, ა. ხახანაშვილისა, ნ. მარისა, პლ.
იოსელიანისა, ა. ნანეიშვილისა, ვაჟა ფშაველასი და ჩვენი).

II „ვეფხის ტყაოსნის“ თხრობა (მოკლედ)

III რუსთაველის აზრი და მსჯელობა პოეზიასა და მგოსანთა
შესახებ.

IV რუსთაველის ლოცვა.

V რუსთაველის არაკნი.

VI დაგვირგვინება თინათინისა.

VII ავთანდილის მიერ შეკობრეთა დამარცხება.

VIII მღერა ავთანდილისა.

IX ტარიელის ნადირობა.

X ქაჯთა ქალაქის აღება და ტყვეობიდან გამოხსა ნესტან
დარეჯანისა.

XI ქორწილი ტარიელისა და ნესტან დარეჯანისა ფრიდონისას.

XII ქორწილი ავთანდილისა და თინათინისა.

XIII რუსთაველის სიბრძნენი და თქმულობანი.

XIV „ვეფხის ტყაოსნის“ ლექსიკონი.